SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
Išeina kas Ketvergas, Chicago, Ill.

Kaina metams:
Amerikoje $2.00 Į Užsienį $3.00
Prenumerata turi but iškalno užmokėta.

"Kataliko" spaustuvėje spaudinasi visokios knygos, konstitucijos ir tt. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsirašydami "Kataliką" siųskit prenumeratą arba laiškus sekančiu antrašu:

JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
Published every Thursday at Chicago, Ill.
Subscription $2.00 per Year
To Europe $3.00 per Year

Advertising Rates on Application

Book and Job Printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages.

All Communications must be addressed:

JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvęstas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 49 Chicago, Ill., 2 d. Gruodžio (December) 1909m. Metai XI

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1899

Dr. Alexander M. Rackus
ANTIQUARIAN & NUMISMATIST
3631 W. 43rd St., Chicago

Politiškos Žinios.

Rusija.

Rusų studentai ir Ferrero nužudymas.

Peterburgo universiteto studentai buvo sustatę protestą prieš Fererro nužudymą; tą protestą jie nusiuntė ispanų pasiuntiniui Peterburge. Tasai jų protestą grąžino universitetan — rektoriaus vardu, nurodydams, kad visokie prašymai ir pranešimas ispanų valdžiai turį buti siunčiami tik per rusų pasiuntinį Madride: tokia esanti diplomatų nustatytoji tvarka. Universiteto vyresnybė, gavusi iš pasiuntinio tą protestą, padarė tuojau savo teismą; du pasirašiusiu po protestu studentų įgaliotiniu už bausmę perkeltu iš tikrųjų studentu į liuosuosius klausytojus. Odesos universiteto studentai taip pat padarė panašų nutarimą: jie nutarė mušti gailestavimo telegramas Fererro dukterims ir išreikšti savo užuojautą ir pritarimą Peterburgo studentams.

Bene tai kryžiaus garbė jam rupi?

Peterburgo laikraštis "Herold" praneša keistą žinią iš Odesos: garsusis Odesos viršininkas Tolmačovas liepęs, kad iliuminacijai žibinti ženklai prie žydų sinagogų turėtų pavydalą karunos ir ant viršaus —kryžiaus. Paliepimas tikrai keistas, lyg kad Turkuose liep tu ant bažnyčių kuoro dėti mahametanų tikybos ženklą —mėnulį. Žinoma, kad Tolmačovui ne kryžiaus garbė šį kartą rupi bet tik—by žydus įgelti...

Nubaustas vagilius.

Toločino miestelyje užsidegė žydų sankrovėlės. Susirinko žioplių. Gesinti mažai kas gesina, daugumas tik "šildosi" prie ugnelės. O vienas miestelėnas pamatęs, kad netoliese guli tik ką išneštl iš degančios sankrovos vatos pundai, ir niekas jų nebesaugo — pašmaukšt po pažasčia ir nusinešė, linksmas, namo. Nusinešė, pasidėjo kur po lentyna, ir vėl atadrožia prie gaisro, manydamas gal ir daugiau dar pelnyti. Tik netrukus kaimynai šaukia jį — "žiurėk, aure ir tavo pirkia dega!" Žiuri jisai; o gi iš jo pirkios dumai tik eina, ruksta. Mat, vaton buvusi įkritusi žarija, ji degė tyliai, ir kolei vagilius nešėsi namo — jisai nieko nejautė, kaip jo nešamoji vata svilo. O pirkioj ir užsidegė.

Nicaragua.

Respublikos Nicaragua (Pietinė Amerika) prezidentas Zelaya tomis dienomis atsiuntė W. R. Hearst'ui savo depešą, kuriaja apgina savo pasielgimą kas link sušaudymo L. Cannon'o ir L. Groce. Depešoje tarp kitko pasakyta:

"Manaqua, Nicaragua, Lapkričio 26 d. 1909 m.

Kaipo savininkas daugybės dienraščių, turinčių didžiausią cirkuliaciją, suprantu, kad tamsta visuomet trokšti turėti iš abiejų pusių žinias. Dėlto geisčiau Amerikos piliečiams su tų dienraščių tarpininkavimu pranešti apie liudnus mano valdymo motyvus reikale sušaudymo Cannon'o ir Groce, idant pataisyti tarptautiškų klaidingų raportų (pranešimų) įspudį, kurie nuolatos mano priešininkais skelbiami.

Revoliucijonieriai buvo užėmę tvirtą poziciją prie upės San Juan įtakos su tuo tikslu, idant sunaikinti laivus, gabenančius valdišką kariuomenę.

Viena mina plyšo netoli "Diamonte", ant kurio dėnio buvo 500 kareivių.

Cannon ir Groce suganti tame karštame darbe ir prie kaltybės prisipažino.

Juodu teista teisme, turėjo visokias legališkas apsiginimo privilegijas, o ištarmė buvo apskelbta pagal kariško stovio teisių.

Cannon dalyvavo revoliucijoje 1897 metais.

Honduras valdžia dovanojo jam kaltę su išlyga, kad jis ateityj susilaikysiąs nuo dalyvavimo maištuose Vidurinėj Amerikoj.

Kuomet Cannon ir Groce buvo suimtu, juodu revoliucijonierių kariuomenėje tarnavo oficierais.

Jose Santos Zelaya."

Taip tai Zelaya teisinasi prieš visuomenę už sušaudymą dviejų amerikonų, suimtų revoliucijonierių tarpe. Vienok Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia tuo pasiteisinimu neužganėdinta, nes pertraukė su prezidentu Zelaya visokius diplomatiškus susinešimus ir į tenai siunčia savo kariškus laivus, kadangi apart sušaudytų, sakoma, dar tenai kalėjime uždaryta daugiau amerikonų. Jungtinės Amerikos Valstybės taigi duos progą revoliucijonieriams tenai viršų gauti ir despotą Zelayą prašalinti nuo prezidentavimo.

Vašingtono karo departamentas sekančius kariškus laivus į Nicaragua pasiuntė: "Des Moines", "Prairie", "Yorktown", "Buffalo", "Princeton", "Mariette", "Vicksburg", "Albany" ir "Tacoma".

Bus bloga su Zelaya, jei jis bus atrasta kaltas amerikonų sušaudyme. Mat, jei juodu dalyvavę tenai revoliucijoje, tai reikėjo juos, kaipo svetimtaučius, suėmus laikyti kalėjime, bet ne tuojau šaudyti.

Prancija.

Visos politiškos frakcijos dabar rengiasi prie krašto rinkimų, kurie atsibus ateinančiais metais. Rojalistų komitetas aplenkė visas kitas politiškasiąs frakcijas, apskelbdamas savo manifestą laikraštyj "Galuois", kuriame politiškas Prancijos padėjimas perstatytas labai juodose spalvose.

"Visi mųsų tautiškojo gyvenimo elementai yra pakrikę ir iširę — manifeste sakoma — Įstatai, kurių tikslas ginti piliečius ir jų šeimynas, paliko ginklas prieš juos pačius. Mokyklos, kurias valdžia paliko už neutrališkas, gadina vaikus jų pat jaunystėje. Iš armijos juoktasi ir ją žeminta visuomet, o naujų užkariavimų troškimas padidino budžetą beveik daugiau keturių bilijonų. Reformų prižadėjimai neišpildyta, o humanitariški sapnai pasakota sau su džiaugsmu, idant tuo budu paslėpti veidmanišką pasielgimą ir apgauti tautą.

Pasileidimas visur matomas ir aiškus, uzurpacija sutaisė naujus įstatus, visame krašte viešpatauja anarchija. Mųsų politiškos partijos privalo dirbti bendrai per busimus rinkimus. Manifestas baigiasi prašymu pinigų kampanijos vedimui.

Liberališkesnioji dvasiškija su arcivyskupu Tuvinazu priešakyj ima priešinties dvasiškijos sekcijai, kuri stengiasi suorganizuoti katalikų rinkėjų lygą. Arcivyskupas Tuvinaza sako, kad reikia remti per rinkimus platesnę uniją, kuri apart katalikų savo tarpe turi ir kitus konservatistų elementus.

Arcivyskupas – gi Buset, paremdamas ideą, kad katalikai per rinkimus privalą parodyti savo įtekmę, idant laipsniškai atgauti, kas prarasta, priešinasi Bažnyčios intervencijai politikoje, patėmydamas, kad milžiniškas tautos daugumas yra republikoniškas ir kad pats nužiurėjimas, kad apeina konstitucijinės valdžios permaina, butų be pasisekimo.

Turkija.

Vokietijos ciesoriškas bankas savo krašte turįs labai puikų depozitą, priklausantį Abdul Hamidui. Tasai sultanas prieš pavarymą nuo sosto tan bankan sudėjo 3.000.000 dolerių.

Dabar sultanas norėtų tuos pinigus atsiimti ir tame dalyke padaręs legališkus žingsnius.

Ciesoriškas bankas sutinka išduoti sultanui tą milžinišką depozitą, jei sultanas tą reikalavimą patvirtįsiąs savo parašu ir specijališka antspauda, kokia buvo vartojama sudedant tuos pinigus, kadangi sultanas sudėdamas pinigus banko valdininkams liepė niekam tų pinigų neišduoti be jo parašo ir tos antspaudos.

Regis Turkijos valdžia nieko nežinojo apie tą buvusio sultano depozitą lig šiam laikui. Tiktai šiomis dienomis patirta iš banko laiško, siunčiamo Abdul Hamidui. Laiške rašyta apie tą depozitą. Tą laišką perėmė pirmo, antro ir trečio armijos korpuso komendantas Mahmut Šefket paša ir perskaitęs nusiuntė sultanui su savo patėmijimu, kad laiškas perskaitytas ir visa pasalptis ištirta.

To visko pasekme Abdul Hamid parašė bankui prašymą išduoti jam tuos pinigus, bet neprispaudė antspaudos, kuri buk kur užsimetus. Bankas taigi be antspaudos pinigų neišduoda, o valdžia vėl stengiasi tuos pinigus sau atgauti. Regis sultanas meluoja, kad antspaudą pametęs, bile tik pinigai netektų dabartinei valdžiai.

Austrija.

Vienoje buta nepaprasto atsitikimo. Didelis armijos oficierų skaitlius, kurie nesenai buvo paskirti generališko štabo sąnariais, krasa gavo kokių tai piliulių išbandymams. Prie piliulių buvo pridėta cirkulioriai, kuriuose buvo parašyta, kad tos piliulės esančios geras vaistas nuo nerviškumo. Vienas oficierų piliulę sunaudojo ir tuoj numirė. Jo lavono ištyrimai priparodė, kad oficieras nusinuodijęs tomis piliulėmis ir kad jose buvo tvirti nuodai cianide–potassium. Cirkuliariuose buvo parašas "Karolius Francis" ir klaidingas antrašas. Regis tuos nuodus išsiuntinėjo koks tai oficieras, neužganėdintas savo paaukštinimu, arba to visai nesulaukęs. Kiti vėl mano, kad tai darbas anarchistų.

Vienok ligšiol piktadarys nesusekta, nors valdžia tam suieškojimui ir pinigų nesigaili. Juk tai ne juokai. Jei visi oficierai butų tas piliules sunaudoję, visi but išmirę.

Venezuelė.

Vyriausi Venezuelės valdininkai buvusį prezidentą Castro skundžia už organizavimą Venezuelėj revoliucijos, su kurios pagalba norima sugriauti dabartinę valdžią. Užtaigi dabar pradėta Castro šalininkus areštuoti ir vėl visame krašte gemsta smarkus politiškas judėjimas. Leberalų partija tenai be to pusiau skilus, o čia artinasi kongreso posėdis, kuriame bus išrinkta naujas kraštui prezidentas keturiems metams.

Kalėjimų urvuose dabar pųsta įžymesni vyrai, Castro bičiuoliai. Net ir Castro priešai uždaryta kalėjiman už tai, kad jie buvę priešingi dabartinio prezidentó Gomez išrinkimui.

Jei taip piliečiai bus kankinami, nėra abejonės, kad užgims revoliucija ir Castro vėl ims kraštą despotiškai valdyti.

Rusijos biurokratai jau dabar atjaučia, kad Suomijoj gali užgimti greitu laiku straikai, o ypatingai ant tenaitinių geležinkelių, tatai patarta susinešimo ministeriui iš laiko tame dalyke apsisaugoti. Taigi ministeris gelžkelių valdyboms prisakė visus savo valdininkus laikyti prisirengusius, idant anais butų galima užsto ti straikuojančius.

Iš Viso Pasaulio.

Saratovo kalėjime (Rusija) tomis dienomis pakarta 15 plėšikų. N'esant budeliui, to priderystes pildė vienas kalinių.

*

Serbijos vidurinių reikalų ministerija rengianti įstatams projektą apie kuno bausmę už mažesnius prasižengimus. Stebėtina!

*

Rusijos išdo ministeris Kokovcev tomis dienomis sugrįžęs iš Tolimųjų Rytų Peterburgan. Jo misijos pasekmės — nežinomos.

*

Italijos sodyboj Ozuro, kur gyvena 800 gyventojų, plyšus parakaunia. Didesnė dalis sodybos sunaikinta ir 40 asmenų pražuta.

*

Seredoj Londone prasidėjus konferencija Atlantiko visų garlaivių liniją atstovų. Busią apkalbėta savitarpiniai santikiai.

*

Konstantinopolio policija ant Graikijos garlaivio "Delfin" sukonfiskavusi 15 skrynių dinamito, regis, gabenamo ant salos Kreta.

*

Italijos karaliaus rumų rateliuose pasklydęs garsas, kad Rusijos carienė nukaksianti į Italiją ir tenai paviešėsianti kelius mėnesius. Kur ji apsistosianti, dar nežinia.

*

Pagal gaunamų žinių iš Bochum, Vokietijoj, anglekasių sąjunga distrikte Ruhr rengiasi Sausyj ateinančiais metais sukelti generališką straiką.

*

Iš Berlyno pranešama, kad Rusijos valdžia su Amerikos kapitalistais padarius sutartį kas link tiesimo antrojo gelžkelio per Siberiją. Laukiama tik caro patvirtinimo.

*

Caras tomis dienomis išleidęs manifestą, pagal kurio Suomijos gyventojai yra paliuosuojami nuo tarnavimo kariuomenėje, kol nebusią galutinai išrišta tasai tarnavimo klausimas.

*

Japonijos provincijoje Fuchucka, anglekasykloje Onoura ekspliodavęs gazas, kur pražuvę 288 anglekasių. Kadangi kasykla užgriuvo, tatai nebus galima tuojau visus anglekasius išimti.

*

Austrijos karo ministerija išleidžius paliepimą, pagal kurio armijos kapelionai privalą sykiu su kareivių skyriais jodinėti raiti.

*

Vokietijoje rinkimai, kaip į krašto seimus, taip ir į miesto valdybas nuolatos parodo socijaldemokratų laimėjimus. Valdžia tatai randasi dideliame pavojuje.

Pietinėj Persijoj plėšimai su visu smarkumu platinasi. Kelias iš Ispahano į Širas tiesiok apgultas plėšikais, kurių esama keli šimtai. Andai plėšikai sunaikinę Anglijos telegrafą.

*

Bavarijos karo ministeris, generolas baronas von Horn, sergantis nuo ilgesnio laiko akimis, regis tuojau pasitrauks nuo savo vietos. Jo įpėdiniu sakoma busiąs generolas von Haag.

*

Andai Prancijos socijalistų partija išleidžius savo manifestą, kuriame pasakyta, kad per krašto rinkimus jie susijungsią su katalikiška partija ir besistengsią oponuoti tiems visiems kandidatams, kurie kariaują su Bažnyčia.

*

Iš Kairo į Prancijos laikraščius rašoma apie dideles demonstracijas prieš Anglijos valdžią ir karalių Edvardą. Demonstracijos atsibuvę per Anglijos armijos manebrus. Demonstrantai šaukę. Šalin karalius Edvardas! Lai gyvuoja laisvas Egiptas.

*

Sao Paulo (Brazilija) visiškai sudegę keturi Vokietijos pirkliški namai, plyšus pamestai tenai bombai. Nuostoliai turi but labai dideli. Policija mano, kad tai anarchistų darbas, o vokiečiai tvirtina, kad tas daroma vokiečiams iš neapykantos.

*

Nesenai Kinijos ciesorienė našlė palaidota į ciesoriškus kapus po keliolikos dienų iškilmybių. Du provincijų vice–karaliu ir du valdininku nubaustu už peržengimą rumų etikieto per laidotuves. Vienas jų nubaustas už tai, kad nusitraukęs fotografiją.

*

Iš Peterburgo Berlynan rašoma, kad Rusijos valdžia surinkus labai svarbią medžiagą prieš juodašimčius. Tomis dienomis, sakoma, busiąs apskelbtas valdiškas komunikatas, kuriuomi juodašimčiai busią persergėti, ir jei jie nemesią savo begėdiškų darbų, jų sąjunga busianti išrišta.

*

Kaip žinoma, Rusijos admiralicija pradėjo dirbdinti keturis šarvuočius ir to darbo pradžia, kaip žinoma, buvo iškilmingai pradėta 16 d. Birželio š. m. Ir ligšiol vienok tame darbe nieko gero dar nenuveikta. Pradžia to darbo stovėjus stovi, kadangi plenai nepadirbti.

*

Tautiškoji kova Austrijos parlamente pagimdė projektą sutverti tam tikrą komisiją tautiškiems reikalams. Toji komisija turėtų susidėti iš kelių dešimčių parlamento atstovų iš įvairių tautų, kuri bute sutaisytų bent kokią tvarką, kadangi dabar tautų nesutikimai visą pasaulį juokina.

Konstitucijos sužangojimas.

Pasibaisėtini daiktai veikiasi mieste Spokane, Wash. Tenaitinė policija draudžia darbininkų unijos "Industrial Workers of the World" sąnariams daryti susirinkimus ant gatvių ir sakyti prakalbas. Septyni tukstančiai tos unijos sąnarių stengiasi karštai kovoti su policija už laisvo žodžio teisę, kadangi laisvas žodis šio krašto konstitucija yra gvarantuojamas.

Spokane kalėjimai yra prikimšti, kadangi unistai sako prakalbas ant gatvių vieni paskui kitus. Jei vienus policija areštuoja, jų vieton atsiranda kiti už laisvo žodžio teisę kovotojai ir tt. Policija tuo tarpu pasiremia ant seno vietinio paliepimo, kuriuomi draudžiama sakyti prakalbas ant gatvių, o unistai grieštai tvirtina, kad tasai įsakymas nėra konstitucijinis ir atkreipia jie atidžią į tai, kad nesenai prezidentas Taft, viešėdamas Spokane, sakė prakalbas ant gatvės, tai gi kas leidžiama prezidentui, turi but leidžiama ir darbininkui laisvame krašte.

Vienok regis toji amerikoniška "laisvė" yra niekinama ir ignoruojama, kadangi policija be jokio atsižiurėjimo į pasekmes buriais "nepaklusnius" unistus areštuoja ir kalėjimuose juos kankina barbariškiausiu budu. Panašiai šiandie su kaliniais nei Rusijoje nepasielgiama. Kaliniams tarp kitko naudojama "prakaitavimo" sistemas. Kalinį įstumia kambarin, kuriame viešpatauja neapsakomas karštis, iš tenai sukaitusį kalinį vėl staiga įveda labai šaltan kambarin, kur galima sušalti.

Kalėjime uždarytos moters, kuomet nusiskundė, kad jąs apipuolęs visoks nešvarumas, negavo daugiau nei muilo, nei vandens nusiprausti. Nusiminę kaliniai tuo brutališku valdžios apsiejimu, sukėlė bado straiką per 9 dienas, bet praėjus septynioms dienoms daugumas jų beveik mirė badumi ir reikėta jie priemoniškai valgydinti, dėlei ko straikas pertraukta. Šimtai piliečių dabar vargsta Spokane kalėjimuose.

Tiesiok nesinori tikėti, kad panašųs darbai butų veikiami Vašingtono ir Lincolno gimtiniame krašte ir tai dar XX metašimtyj.

AR ŠIAIP, AR TAIP BLOGA.

Šešių metų Mariutė klausia:

— Mama, jei aš ištekėsiu, tai ar turėsiu tokį vyrą, kaip tėtis?

— Taip — atsako motina nusišypsodama.

— O jei neištekėsiu - tai gal paliksiu sena mergina, kaip teta Pranciškė?

— Žinomas daiktas — atsako motina.

— Ai, mama — atsidųsta maža Mariutė — kokios mės, moters, esame nelaimingos.

Žinios iš Lietuvos.

VILNIUS.

Miesto Valdyba pavedė d-rui Voiničui ištirti, bene užkrėsta jau choleros bacillais Neries upė. Galimas daiktas, kad jau ir užsikrėtė, nes Kapličninkų sodžius, kur atsirado cholera (žiurėk žemiau), stovi prie upelio, įpuolančio Riešos upelin; Riešos gi upelis įpuola Nerin. Nutarta, Neries ir Vilnelės pakraščiais iškabinėti persergėjimus nebegerti ir, apskritai, nebeimti vandens iš tų dviejų Vilniaus upių. Sanitariškoji miesto priežiura sustiprinta.

Turtingesnieji iš "tikrųjų rusų" sudarė taip vadinamąją rusų tautos savitarpinio skolinimos draugiją. Draugijos tikslas: kovoti su svetimtaučių kapitalais ir šelpti tautiškąsias rusų draugijas. Pradžiai sudėjo po 1.300 rb. 200 žmonių. Tasai bankas žadąs atidaryti dabar ir Vilniuje savo skyrių.

Vilniaus ukio draugijos valdyba sumanė įkurti kitais metais Vilniuje ukio pramonės parodą. Jau pradėta rupinties — kur paroda tilpsianti, kokie skyriai busią. Parodos įstatai ir programa busią išleisti trimis kalbomis: lenkų, rusų ir lietuvių.

Vilniaus spaustuvių inspektorius išleidęs šiomis dienomis 1908 m. atskaitą. Tais metais Vilniuje buvę 41 spaustuvė, 14 spaustuvėlių bilietėliams ir štempeliams, 2 sandeliu spaustuvėms reikalingųjų dalykų, 50 knygų sankrovų. Vilniaus spaustuvėse spauzdinęsis: lietuvių kalba 7 laikraščiai, rusų kalba — 15, žydų kalba — 11, lenkų kalba — 8, baltarusių kalba — 1 ir prancuzų kalba — 1; išviso 43 laikraščiai šešiomis kalbomis.

Miesto valdyba žadanti iš pirkti tramvajus, kurie dabar yra privatinės draugijos nuosavybe. Miestas turėsiąs išmokėti tai draugijai 370.000 rub. Jei miesto taryba patvirtįsianti tas sąlygas — tramvajai pereisią miesto nuosavybėn jau Sausio 1 d 1910 metų.

Žinomas Vilniaus slavenofilas (slavių vienybės šalininkas) Kon'as, kuris labai rupinasi, kad įsteigus Vilniuje slavių draugiją, gavęs iš Peterburgo pranešimą, kad slavių vienybės draugijos taryba nutarusi įsteigti draugijos skyrių Vilniuje.

Slaviai skiriasi šiandien tris vyriąsias šakas: Vakarų slaviai: lenkai (22.500.000), čekai (6.565.000), slovakai (3.000.000), Lužicų serbai (140.000); pietų slaviai: serbai chorvatai (9.190.000), bulgarai (5.400.000), slovėnai (1.475.000), rytų slaviai: rusai (60.000.000), ukrainiečiai (30.000.000) ir baltarusiai (8.045.000). Išviso tat slavių esą 153⅓ milijonai. Slaviai užima visą rytų Europą, išskyrus tik Baltijos pajurį, kur gyvena ne slavių tautos: lietuviai, latviai, ingauniai ir toliau šiaurėn — suomiai.

"Naujosios Vileikos respublika". Tuo vardu vadinama garsioji byla, kurią netrukus nagrinės Vilniaus teismo rumai. Jau visi tardymai dėlei tos "respublikos" užbaigti; apkaltinimo aktas esąs priruoštas. Ta byla — tai taippat "laisvės metų" atbalsis. Kaltinami daugiausiai Vileikos sumišėlių ligonbučio žmonės (daktarai, prižiurėtojai, tarnai), kad jie kurstę žmones nuversti dabartinę valdžią, įvesti Rusijoje respubliką ir tt. Teisman šaukiami: d-ras Aptekmon'as, d-ras Klevzal, d-ras Kazincev'as, d-ras Damaševičius, pris. advok. padėjėjas Eljaševas ir dar 12 žmonių, iš kurių 4 moterįs. Aptekmanas ir Eljaševas — užsienyje, vienas iš kaltinamųjų (J. Bortkevičius) — kalėjime, visi kiti tebėra liuosi. Liudytojų iš vyriausybės pusės — 53, iš kaltinamųjų pusės — 42, iš viso tat 95 liudytojai.

Vilniaus prekybos mokyklos šeštos klesos mokinys V. išrado naują aeroplano (lakstomosios mašinos) modelį. Žinovai sako, kad jo išrastasai modelis gan geras. Vilniaus bankierius Bunimavičius prižadėjęs buk tai jaunam išradėjui savo pašalpą.

Slavių vienybės draugijos valdyba (Peterburge) galutinai nutarusi Vilniuje tos draugijos skyrių. Draugijos pirmininkas Chomiakovas pasakęs, kad draugija duosianti progą dviem slavių tautom (lenkams ir rusams) ir lietuvių tautai bendrai tarties dėlei savitarpinių reikalų Vilniuje. Lenkų vardu gr. Olizaras pranešė, kad lenkai dabartiniuoju laiku negalį ton draugijon stoti.

Spalių 21 d. pabaigta imti naujokai iš Vilniaus miesto. Išviso paimta 218 vaikinų; nepririnkta: žydų 98 ir krikščionių 42 žmogu.

LIETUVOS TYRINĖTŲ.

Mokslo Akademija pranešė Kauno gubernatoriui, kad Gelsingforso (Suomijoje) universitetas nutarė pasiųsti Suomių folkloro ir literaturos docentą, filozofijos daktarą Augustą Robertą Niema — Lietuvon trejiems metams; suomių mokslinčius turėsiąs ištirti — koks ryšys esąs tarp suomių ir lietuvių latvių folkloro. Niema gyvęsiąs Kauno gubernijoje nuo Birželio iki Rugsėjo mėn. 1910 m. paskiau ilgesnį laiką busiąs užsienyje ir vėl Kauno gubernijoje pragyvęsiąs keletą mėnesių 1912 metais.

CHOLERA PALEI VILNIŲ.

Spalių 15 dienos Kapličninkų sodžiuje, Riešos valsčiuje, Vilniaus apskr. susirgo trijų metų mergaitė, ukininko Šimo Višniausko duktė, kuri greitai ir mirė. Gydytojas pažino, kad tai buvusi cholera. Toliau susirgo ir mirė du valstiečiu, vienas — 75 metų, kitas — 70 metų; pasirodė, juodu taippat mirusiu cholera. Spalių 17 dieną susirgo tame pat sodžiuje dar 7 žmonės iš kurių du mirė. Spalių 18 d. susirgo trįs žmonės ir ant rytojaus, Spalių 19 d. dar septyni, tame skaičiuje ketveri vaikai. Tikriausia, cholerą atsivežė su savimi Šimas Višniauskas, kurio dukteraitė mirė pati pirmoji. Mat, Višniauskas buvo tik-ką atvažiavęs iš Dvinsko, kur buvęs nuvaręs sėlius.

Vyriausybė atskyrė visai minėtąjį sodžių nuo apylinkės neleizdama nei ten, nei iš ten — niekam išeiti. Iš Vilniaus nuvyko Kapličninkuosna sanitarų burys, d-ro Švengrubeno vedamas.

SKUODAS.
(Telš. aps.).

Pereitą savaitę čion mėgino pasipiauti tula miestelio gyventoja — Žemelienė; ji persidurė sau peiliu krutinę dviejose vietose ir gerklę. Kadangi dar buvo gyva, vyras išvežino Liepojaus ligonbutin; priežastis, sako, buvusi proto susilpnėjimas.

Skuode, paskutiniu metu priviso aibės visokios rųšies piktadarių ir nakties apuokų. Vieni plėšia antkeliais žmones; taip, prieš kelias savaites buvo apiplėštas ir primuštas tulas Audaras, paskui ir kaž koks Baužys. Naktinių paukščių niekas nei besusekioja nors policijos Skuode visad stovi milžiniškas burys. Aną naktį pavogė iš klebonijos daržo kopustus, kitur — sename miestе — vėl panašiai; ant lauko nieko nebegalima palikti, bet ir uždarai dažnai nieko negelbsti. Tr.

VILKAVIŠKIS.
(Suv. gub.).

Krikščionių Darbininkų Draugijos skyrius puikiai plėtojasi. Susirinkimuose apsčiai matosi žmonių. Tai rodo, jog ir musiškiai jau supranta draugijų naudingumą. Malonu, kad žmonės į krikščioniškas draugijas metasi. Tai kun. Sekevičiaus nuopelnas, kurs umu laiku čia sudarė tokią draugiją — maža mokytus žmones į vienybę sutraukti. Padėk Dieve! Šv. Kazimiero dr. metinių narių vis dauginasi. Prisirašę džiaugias, kad taip pigiai gauna naudingų knygelių pasiskaityti. Tai A. Kv...čio nuopelnas.

Grumstas.

OBELIAI.
(Ežerėnų aps.).

Obelių dvare yra vaikų prieglauda, įtaisyta grap. Przezdzieckienės iš Rokiškio. Mokykla gyvuoja jau treti metai; (šiemet žada buti perkeista į "Saulės" vienaklesę mokyklą); tuotarpu vedama vien tik lietuviškai, nes visi vaikai lietuviai. Tečiau lenkams-endekams tai baisiai nepatinka. Jie pyksta ir stebisi, kaip tai gali grapienė Pr—nė, budama pati lenkė, užlaikyti lietuvišką prieglaudą. Juk tai baisus nusidėjimas! Ypač pasipiktino minėtąja prieglauda p. Mušinskis, Rainoldo Przezdzieckio administratorius, nesenai čia apsilankęs. Nieko stebėtino. Jis žinomas jau ne šiandieną, kaipo didis lietuvystės priešas ir uolus lenkystės platintojas. Lietuviškų mokyklų ir prieglaudų jis bijo, kaip žydai vartotojų sankrovų. Jis tai pasirupino, kad Kamajų "Saulės" skyrius neįtaisytų mokyklos gr. R. Przezdzieckio namuose, nors tie namai buvo jau prižadėti mokyklai. Nežiurėdamas grapo prižadėjimų ir kamajiečių prašymo, p. Mušinskis išdavė juos Paršoniui smuklei atidaryti. Tas pats p. M, kuriuo gr. R. Prz. pilnai užsitikėjęs, varo lietuvių lenkinimo darbą ir Lasmuižės dvare. Jau keli metai, kaip įtaisyta ten darbininkų vaikams prieglauda. Nors bemaž visi vaikai lietuviai, tečiau auklėjami ir mokinami vien tik lenkiškoje kalboje. Negana to, vaikams išmokus kelių lenkiškų giesmių, tapo panaikinti lietuviški giedojimai Lasmuižės bažnytėlėje; jų vietoje vaikai iš prieglaudos gieda per mišias "Nie opuszczaj nas"... ir tt.

Brukti lietuviams lenkystę per savo arba sau pavestas įstaigas skaitau už nedorą darbą, bet dar biauresnis yra daiktas reikalauti lenkiškos kalbos kitų užlaikomose įstaigose, kur ji visai nereikalinga. Už tokį darbą p. M. ir panašųs veikėjai, be abejo, užsipelnys pas lietuvius "didvyrių" vardą, tik, žinoma ne iš to galo. Tikiuosi, kad Rokiškio gr. Przezdzieckiai neseks anų "didvyrių" pėdomis ir savo mokyklas ir prieglaudas paliks tokiomis, kokios yra dabar. O—lis.

YLAKIAI.
(Telš. ap.).

Mųsų ligšiol ramiuose žemaičiuose šiemet prasidėjo tokios baisios skerdynės, kad net plaukai ant galvos šiaušiasi, pagalvojus. Nesenai, šią vasarą Skuode nežinomi ligšiol piktadariai išpiovė vieną žydų šeimyną ir pinigus paėmė; šiandien gi visus išgazdino žinia iš Ylakių: čia Spalių 18 d. 12 valandą dieną kažin-kokie piktadariai papiovė Ylakių altaristą kunigą Kazimierą Urbanavičių ir jo gaspadinę. Paimta pinigai ir brangesnieji daiktai. Visą pereitą savaitę ir tą pačią dieną Ylakiuose buvo naujokų kariuomenėn ėmimai. Stebėtina, kad iš tokio didelio žmonių skaičiaus niekas piktadarių nepasergėjo; beto ir policijos visur čia tomis dienomis krebždėte-krebžda. Minėtasis kunigas per daugelį metų gydydavo žmones gomeopatija ("pipirėliais"); piktadariai turbut vylėsi didelius turtus rasią. Kiek pinigų paėmė, niekas nežino; da-gi atrasta keliolika rublių variniais pinigais išbarstyta po trobą. Keli žmonės jau suimti, kuriuos policija spėja. Kunigo gyvybė dar truputėlį išmanoma, gaspadinė vėl gi vos gyva, rasi, vieną-antrą valandą gali pabuti gyvi. Kun. Urbanavičius turėjo jau apie 80 metų amžiaus ir 55 m. kunigystės; buvo labai mandagus senelis; nors sunkiose sąlygose mokinęsis ir jaunystę perleidęs, bet buvo karštas jaunosios atgyjančios Lietuvos mylėtojas. Damazas Treigys.

MOSĖDIS.
(Telš. ap.).

Vietinis klebonas neperse nai užsimanė pertaisyti irstančią špitolę. Tai įsistebėjęs Mosėdžio urėdninkas užklausė klebono, kas jam davęs leidimą. Klebonas nors tokiam didžiam "ponui", kaip kad esti Mosėdžio urėdninkas, neparodė. Šis tuoj apsiskundė Skuodo antstoliui, o šisai žemiečių viršininkui. Prieš porą savaičių žemiečių viršininkas pripažino kleboną kaltu ir nuteisė 10 rublių pabaudos, užtai kad neparodęs urėdninkui rašto ir tuo pačiu jau — įžeidęs jo garbę.

Po to atsitikimo policistai labiau įniršo ant klebono. Bus jau daugiau, 10 metų, kaip klebono rupesniu buvo padidintos parapijos kapinės; policija dabar pradeda uostinėti, ar kartais klebonas jų nepadidinęs virš užbrėštojo pleno. Tr.

TAUJĖNAI.
(Ukm. ap.).

Pas mus tebetiki visokiais niekais. Per teismą kaimietis A. skundėsi, kad per muštynes išsigandęs jo sunus ir gavęs rožę. Rožės užkalbėjimas gerokai jam atsiėjęs. Suniekinus A. už tikėjimą užkalbėjimais, daugelis už jį užsistojo. Teisėjas Ž. papasakojo, kaip jam gydytojai norėję nupiauti koją, kitaip nebeapsiėmę išgydyti, o užkalbėjus, pagijusi. P. K. sakė visokių nuodininkų dar esą ant svieto. Kada tai savo ausimis girdėjęs iš pa mokslo nuo Vidiškių kunigo (? Red.) Stasevičiaus, kad galima žmogų pakeisti gyvuliu. Pamačius vilką baltu kaklu, reikią jį šaukti vardu, nes tai busiąs užburtas žmogus. Gal ir dar daugiau butų nurodę panašių "stebuklų", tik nebuvo laiko jų klausyti.

Bobų ponaitis.

DELTUVA.
(Ukm. ap.).

Turime čia taupomąjį ir skolinamąjį banką, net jis dvarininkų rankose. Jų išviso yra banke 10 žmonių: 6 patarėjai, kurie algos gauna metams po 60 r., o likusieji gauna po 500 r., pirmininkas gauna 600 r. Tuos ponus renka 3 metams valstiečiai — banko nariai balsų daugumu, t.y. per rinkimus vieni šaukia, tą renką, o kiti, antrą; tai po kurio pusei pasirodo daugiau balsų, tas skaitosi išrinktas. Dažniausia patenka į banką tas, kuris daugiau degtinės valstiečiams nuperka. Atmenu koks tai buvo mano nusistebėjimas, kada vienas iš aukščiau paminėtųjų ponų, prieš rinkimus užvažiavęs pas vieną ukininką miestelyje, prašė paturėti jo pusę, žadėdamas 30 r. pragerti. Mat, žino, kaip reikia įtikti tamsuoliams! Taigi Spalių 6 dieną šių metų anksti rytą nuvykau į Deltuvą, tame banke atlikti savo reikalų. Nors anksti nuvažiavau, jau radau ten prie durų daug laukiančių žmonių. Jau praslinko valanda dešimta, vienuolikta, o mųsų ponų dar nėra; ant galo pabaigoje dvyliktos vienas po kito suvažiavo. Galvatrukčiu gruzdamies paskui ponus į kambarį, kad greičiau atlikus savo reikalus ir sugrįžus namon, nes kaikuriems buvo kelionės bent po kelias mylias. Viena moteriškė pribėgus bučiuoja ponui rankas, sakydama: "Ponai, paliuosuok mane, nes toli namon ir vaikelius mažus palikau"... Bet "ponas" rusčiai sušuko: "Co? czy aš tobie persiplyšiu: tyle vas tu jest!" Bet štai pasirodė jaunas kunigėlis, Deltuvos kamendorius ir draug vartotojų draugijos pirmininkas, kaip aš paskiau nuo kitų sužinojau, kuris prisiartinęs prie ponų kažin-ko paprašė, o tie, kaip varnai apspitę su didžiausiu įnirtimu pradėjo reikalauti, kad tuojau butų padaryta nauja vartotojų draugijos iškaba su lenkišku parašu. Kunigas aiškino, tuojau negalįs, nes nėsa pinigų, o palukėjus, kada uždirbsiąs skatiko, užsakysiąs naują iškabą su trejopu parašu (rusišku, lietuvišku ir lenkišku; dabar padaręs lig laikui pigią už tris rublius... Bet veltui paaiškinimas: iškaba tuojau turi buti ir galas! Taip jau besiriejant ar tai su vienu ar su kitu, praslinko kelios valandos. Kada laikrodis išmušė trečią valandą, ponai viens į kitą pasižiurėję tarė: "A co, czy już trzecia? Dosyć! Ir taip jau užbaigė posėdį; mums liepė važiuoti namo, sakydami, kam yra reikalas, atvažiuosite kitą antradienį, nes tiktai vieną sykį per savaitę, antradieniais, esti panašųs posėdžiai. Mat, jiems nerupi, kad mums toli atvažiuoti, kad męs už jų ponystės turime daug laiko gaišti, nes kartais prisieina bent po kelius sykius atvažiuoti, kolei atlieki savo reikalus.

Taigi, broliai, susipraskime, neberinkime į savo bankus ponų! Juk jie turi savo dvarus gali gražiai gyventi, o mųsų broliai, tarnaudami svetur, vargsta nuo ryto lig vakarui bent už kokius tris šimtelius. Atsitinka skaityti laikraščiuose, kad lietuviai, išėję mokslus, iškeliauną svetur ir užmirštą savo brangią Tėvynę. Gal ir tiesa; bet dažnai ir męs patįs kalti, nes renkame žmones visai svetimus į tas vietas, kur galėtume įstatyti savo brolius. Taigi prašome atsiliepti per laikraščius, kas norėtų užimti panašią vietą, nes šį rudenį vienam baigiasi tarnystė, tai galėsime išrinkti savo žmogų. Čia nereikia didelio mokslo, tarnystė labai lengva, o algos 500 r. metams.

Banko narys.
"V.".

Platinkit "Kataliką."

Dr. K. GRINIUS.

SKARLATINA.

(Iš "Sveikata").

Tai yra baisiausia vaikų liga. Nevieni tėvai nuo jos nustojo keleto vaikų, nevienas žmogus visą amžį kenčia kančias nuo tos ligos pasekmių. Daktarų apskaityta, kad iš 100 skarlatina apsirgusių miršta vidutiniškai 10 — 15, bet kartais numiršta ir 40, o kaikuriais metais — tik koki 2 — 3 Mat nelygus smarkumas ligos.

Ar senai pas žmones lankosi ta liga, tikrai nežinome. Tik 1664 metais d-ras Sydenhamas išskyrė skarlatiną nuo kitų ligų. Pirmiau ją maišydavo su tymais, su difteritu. Bet nuo laiko skarlatina Europoje pagarsėjo, nes kas kelinti metai atsikartodama nemaža išpiauja vaikų.

Ta liga labiausiai ant vaikų ir krinta; suaugusi apserga ja retai ir ne taip baisiai; tankiausia ji piauja vaikus iki 10 metų amžiaus. Toliau, kuo vaikas vyresnis, tuo rečiau ta liga suserga.

Kas vieną kartą ja persirgo, antru kart labai retai kada suserga. Pertai ir liga tik į kelintus metus toj pačioj vietoj atsikartoja, kad per tą laiką priauga nauja vaikų eilia, dar nepersirgusi skarlatina.

A p s i r e i š k i a skarlatina dažniausia umai, iš nežinių. Vaikas išrodo sveiku, bet žiurėk, nusivėmė, su sykiu nukrėtė jį šaltis, pakilo didelis karštis, ir jau ligonis patale, jau iš lovos nebekelia. Tuojau-gi ima skųstis, jog gerklę skauda, o ant rytojaus kunas pasirodo išbertas plačiais raudonumais, bet smulkiai lyg aguonų grudais prisėtas. Paprastai visi skarlatina apsirgę turi didesnį arba mažesnį gomurio uždegimą (ypač šalinių arba migdolų).

Ligonis kokias 3—5 dienas, kartais ir daugiau, kaip ugnyj dega, raudonumas pereina dažnai per visą kuną. Toliau karštis mažinasi, išbėrimas nyksta, ligonis pamažu sveiksta ir į kokį pusantro mėnesio visiškai gali susveikti. Taip daugiausia esti, bet ne visados.

Atsitinka, kad liga tik gerklės sopėjimu ir lengvu karščiu apsireiškia, ir ligonis bevaikščiodamas perserga. Bet buna ir labai smarki skarlatina, kuri į kelias dienas ligonį užbaigia.

S k a r l a t i n o s p r i e d a i. Nors liga pati per save išrodytų ir nesunki, bet prie jos dažnai prisimeta įvairiausios kitos ligos, kaipo skarlatinos pasekmės ar priedai.

Net ir vidutinei nesunkiausiai skarlatinai užėjus gali didei g o m u r i s išgesti, išputi. Tada pražiodinęs ligonį ir šaukšto kotu prispaudęs liežuvį pamatai, kad giliai gomuryj šaliniai, ar net ir liežuvėlis, ir gomurio užpakalis aptraukti tamsiai-gelsvais plėmais, kad visos gomurio dalįs patinusios ir iš burnos eina labai negardus kvapas. Iš viršaus gi netik pažandės, bet ir kiti kaklo šašbaudžiai žymiai patinę. Tuomet sakoma, kad prie s k a r l a t i n o s d i f t e r i t a s prisimetė. Tik reikia žinoti, kad tai daugiausia esti nepaprastas difteritas (troškulys, smaugulys), bet kitokis — skarlatinis.

Tie patinimai pažandžių ir kaklo kaikada s k a u d u l i a i s išeina, kurie arba patįs pratruksta, arba reikia prapiauti, arba užteršdami kraują nuvaro ligonį į kapus.

Kai-kada pasidaro a u s i e s arba ir abiejų ausų sopėjimas, apkurtimas: mat iš gomurio pereina uždegimas ant ausies vidurių. Tai yra gana blogas skarlatinos apsunkinimas, nes dažnai nuo to ausies bubnelis (plėvė) prakiura ir tekėjimas iš ausies lieka ant visados; o jei ir pagyja, tai visgi žmogus pasilieka ant tos ausies priekurtys. Ne Dieve duok, pasigadina šitaip abidvi ausįs iki kokių 2 — 3 metų amžiaus vaikui, tai jis gali pasilikti ne tik kurčias, bet nebylys, nes negirdėdamas neišmoksta kalbėti.

To viso dar negana. Kartais skarlatinai įsismaginus pradeda vieną ar kelis n a r i u s skaudėti. Jie sutinsta, ir gali iš to koją ar ranką pritraukti, nors dažnai tai pereina ir be ženklo.

Bet tai vis menkniekiai prieš kitą skarlatinos priedą, prieš v i d u r i n i ų i n k s t ų u ž d e g i m ą. Tie inkstai guli ties strėnomis (per juostą) abiem strėnkaulio pusėm; per juos košiasi šlapumas. Taigi prie skarlatinos dažnai prisideda tų taip svarbių kunui įtaisų uždegimas. Ligonis apie kokią trečią ne dėlią ligos jau, rodos, buvo bepasveikstąs; bet štai artimi patėmijo, kad jo veidas lig papurtęs, kad akių vokai lig apgriuvę. Ale nelabai dar kas to žiuri. Toliau, kuno išpurtimas eina didyn, ima kojos, pilvas brinkti, ligonis nenori valgyti, gauna ant krutinės sunkumą, ima jam galvą skaudėti, kartais užpuola vėmimas ir net tampymas. Geriau tokiam ligoniui prisižiurėjus atrandi, kad šlapumo jis išleidžia mažiau, neg pirma, ir tas pats esti drumstokas, o kartais ir su kraujais. Jaigu tokio ligonio negydysi, kaip reikia, tai paprastai ta liga blogai užsibaigia, nes ligonį papiauja.

Prie skarlatinos gali atsirasti ir daugiau ligų, bet jų neminėsiu, nes jos retesnės.

K a i p p a ž i n t i s k a r l a t i n a? Išmintingos patyrusios kaimo moterįs atskiria skarlatiną nuo tymų (jedros) ir nuo tikrojo difterito (troškulio, smaugulio), bet ne visos. Taigi reikia atminti šitai. — Skarlatina umai prasideda, tuojau kuną išberia, gerklę skauda. Tymuose gi liga išlengvo prasideda, pradeda berti į kokią ketvirtą dieną, yra kosulys, čiaudulys. Beto, reikia dar paminėti, kad po skarlatinos kunas lupasi plačiais skiautais, taip tarant, oda maujasi. Po tymų gi kunas šiupa smulkiomis pleiskanomis. Tikrasis difteritas, kuris tik gerklę užima, esti be išbėrimo. Tuomi galima atskirti tos 3 ligos.

(Pabaiga bus).

Iš Lietuviškų Dirvų.

Gary, Ind.

Naujai statomas miestas Gary, kuriame "Indiana Steel Co." kompanija prieš trejus metus pradėjo statydinti visokios rųšies plieno dirbtuves, šiandie jau gali pasigirti su savo šiokiu tokiu judėjimu. O ir dabar dar aplinkui miestelį naujos dirbtuvės statoma, o kitose senai dirba tukstančiai darbininkų. Čia šiais laikais darbo yra pakaktinai ir darbininkų reikalavimas didelis. Mokestis išneša nuo 16 centų valandoje ir daugiau, žiurint į darbininko gabumą ir amatą.

Maistas brangesnis nei didžiamiestyj Chicago. "Boardinhauzese" galima rasti pragyvenimui vieta ne mažiau, kaip už penkius dolerius savaitėje. Gauti nusisamdymui namus — labai sunku iš priežasties užplaukimo daugybės darbininkų, ir mažiau kaip už 18 dolerių randos negalima gauti, norints ir menkiausia butų skylė. Nekurios taigi darbininkų (lietuvių ir lenkų) šeimynos nusisamdžiusios labai prastus kambarius ir be to užlaiko kokius 8 arba ir 10 kampininkų. Čia daugiausia gyvena lenkų, paskui lietuviai, serbai, kroatai, italai ir kiti. Lenkai turi savo bažnyčią.

Daugumas darbininkų vienok vis-gi ilgai negali čia gyventi. Tam priežastis nesveikas vanduo. Namuose kadangi vanduo dar neįvestas. Ant kiekvieno kiemo randasi pumpos (šuliniai) iš kurių pumpuojama smirdantis vanduo.

Per miestelį Gary pereina sekanti geležinkeliai: Lake Shore, Baltimore & Ohio, Wabash ir Michigan Central. Tramvajai vaikščioja daugiausia Broadway gatve. Beto miestelis sujungtas elektrikiniu gelžkeliu su tomis vietomis: Hammond, Ill. ir Ind. East Chicago, Pullman, Michigan City, New Carlisle, Dune Park, So. Bend, Ind. ir Chicago.

Pats miestas prasideda nuo gelžkelio Lake Shore čiapat nuo 4-tos ave. ir tesiasi abiem pusėm Broadway net lig 15-tai ave. Broadway gatvė yra plati ir visame miestelyj gražiausia. Čia yra ir daktarų ir advokatų, be kurių tokioj pramonės vietoj negalima apsieiti.

Yra keliolika saliunų, bet svaiginantieji gerymai uždrausta pardavinėti. Galima gauti taip vadinamus "soft drinks". Vienok gyventojai be gerymų neapsieina, o kad negauna jų saliunuose, tai jiems iš kitur į namus atvežama "export beer".

Teismas, krasa ir keli bankai stovi pačiame viduryj miestelio palei Broadway gatvę.

Valparaiso, Ind.

Šitas miestelis nedidelis, dirbtuvių nėra nei vienos, taigi lietuviai, apart mokinių, čionai neapsigyvena.

Vietiniame universitete lietuvių randasi tuo tarpu 70 vyriškų ir 3 merginos. Merginos, kiek man žinoma, visos ketina baigti mokslą ant mokytojų.

Vaikinų mokslas paskirstoma ant kelių dalių. Vieni atvažiuoja tik ant keleto terminų ir maždaug apsipažinę su pradinėmis mokslo šakomis vėl mokyklą apleidžia; kiti atvažiuoja, pabaigia komercijos kursa ir grįšta dirbti; mažo yra tokių, kurie išbuvę keturius ar penkius metus, keliautų sau į kitas mokyklas baigti aukštesnes mokslo šakas. Daugumas bet pasimokina ir traukia į dvasiškas seminarijas.

Vietinėn mokyklon galima įstoti kiekvieną dieną, bet visados yra geriaus terminuo pradžioje. Rudens terminas pasibaigs Gruodžio 9 d. š. m., o žiemos terminas prasidės Gruodžio 14 d. š. m.

Norintiems įstoti mokyklon, prašoma atkeliauti nors dvi dieni pirmiau prieš termino pradžią, ty. prieš Gruodžio 14 d.

Kas nori apie mokslą patirti plačiau, tegul atsiliepia laišku: Lithuanian Students, 751 Cyrust St., Valparaiso, Ind.

Chicago, Ill.

Lapkričio 10 dieną ryte "Erie" geležinkelio "freithousėje" buvo toksai atsitikimas. Treji metai dirbo vienas lietuvis iš Kauno gubernės, M. Šataika. Jisai su kitu du lietuviu iš vežimo išėmė didelį pijaną, sveriantį dvyliką šimtų svarų, ir uždėję ant račiukų stumė vagonan. Tuotarpu račiukai susitrenkė ir pijanas ėmė griuti. Šataika palindo po pijanu, norėdamas sulaikyti, kad tuo tarpu pijanas ant jo užsivertė ir jį visai prislėgė. Kitu du lietuviu pijaną atvertė, bet Šataika pats nepasikėlė. Nugabentas į Peoples Hospital. Nelaimingajam užgauta koja, šonas ir viena ranka. Daktarai sako, kad jis greit pasveiksiąs, bet šoną jam ilgai skaudėsią, kadangi esą šonkauliai pažeisti.

Ten buvęs.

Grand Rapids, Mich.

Darbai stalernėse gana gerai eina, mokestis gaunama nuo 9 ligi 20 dol. savaitėje. Be to reikalaujama daug darbininkų prie miesto darbų, mokestis 20 centų valandoje. Kiekvienas į čionai atvykęs darbininkas gali gauti tą darbą.

Čia lietuvių gyvena į 1.500. Randasi puiki vieta lietuviui barzdaskučiui, nes lietuvio tame amate nėra nei vieno.

Šešupis.

Northland, Mich.

Čia lietuvių mažas burelis gyvena ir visi tarp savęs gražiai sutinka. Viena yra lietuviška krautuvė ir vienas lietuviškas saliunas. Laikraščių ateina keli egzemplioriai "Kataliko" ir "Lietuva".

Dirba gerai. Iš kitur atvykusiems darbininkams lengva gauti darbas. Visas darbas miškuose. Mokestis 26 lig 30 dol. mėnesiui.

M. Grigaliunas.

Iš Londono.

Spalinio pabaigoje pas mus ėmė rodyties tirštos miglos (ukai). Pertat nekurių sveikatai toksai oras labai daug kenkia. Daugiausia nuo jo sirguliuoja ateiviai, nepripratusieji tomis miglomis kvėpuoti.

Pastaromis dienomis čia pradėjo labai sirgti vaikai ir tai įvairiomis ligomis. Daugiausia vaikus kankina kosuliai. Nebesant čia lietuvio daktaro, lietuviai atsitikus reikalui turi kreipties prie svetimtaučių daktarų, su kuriais ne visi tegali susikalbėti, negali ma daktarui papasakoti ir apie ligos priežastis. Dėlei to daugumas lietuvių tik išbarstomi, pinigus ir negali [illegible] kankinasi. Butų labai geistina čionai turėti lietuvis daktaras. Man rodos visgi turėtų gerą tarp saviškių užlaikymą. Žydelių daktarų čia daugybė, bet lietuviams sunku anais nusitikėti.

Žaibas.

Cherry, Ill. tuštinasi.

CHERRY, ILL. Į vietinę kasyklą įėjimas busiąs aklai uždarytas per sekančias tris savaites, o atėjus reikalui gal ir ilgiau. Kasyklų inspektoriai jau išvažiavo, nes nėra kas čia veikti. Ugnis kasykloj nuolatos vis labiau platinasi ir daugumoj vietų girdima žemės užgriuvimai. Toji kasykla regimai ant visados pasiliks grabu nelaimingų anglekasių, kurie iš tenai neišimta, kadangi tenai sugriuvus visiems perėjimams, nėra ir kalbos atrasti ir išimti lavonus.

Daugumas Cherry piliečių yra persitikrinę, kad tarp likusių ir ligšiol neišimtų 200 anglekasių, esama dar daugybės gyvų. Ekspertai vienok mano priešingai ir sako, kad tai negalimas daiktas žmogui taip ilgai po žeme be maisto išbuti, o dar nuodingame ore.

Ir prie ten likusių nelaimingų anglekasių negalima prieiti, kol neužgęs gaisras ir kuomet nesimatys iš niekur pavojaus.

Kasyklos užvaizda W. W. Taylor apreiškė pereitame ketverge, kad kasykla busianti uždaryta mažiausia du mėnesiu, kol gaisras neišgesiąs. Taippat praplatinta paskalas, kad dabartinis kasyklon įėjimas busiąs ant visados užpečėtytas, o jo vieton savame laike padirbdintas kitas.

Anglekasiai atvirai išreiškė savo neužganėdinimus ant kasyklos savininkų. Savininkai rupinasi tiktai gelbėti kasyklą, bet ne anglekasius — pasakė andai vienas žilplaukis anglekasys. Norime męs savo numirusiųjų. Moters reikalauja turėti jų kunus. Kompanija neikados jau negaus ant darbo tų anglekasių, kurie nuo mirties išsigelbėjo.

Pražuvusių anglekasių šeimynos jau persiskyrė su visokia viltimi pamatyti saviškių nors lavonus ir miestelyj viešpatauja tykus gėdimas. Valstybės milicijos kompanija K. iškakus į Kewanee, o regis ir šerifas iškeliavo į Princeton, o kasyklą paliko deputo šerifo Hickso priežiuroje.

Aukos našlėms ir našlaičiams iš visų pusių plaukia ir ligšiol surinkta kelios dešimt tukstančių dolerių. Tuojau bus suorganizuota organizacija, kurios uždaviniu bus padalinti tas aukas bėdiniems ir reikalaujantiems pašalpos. Visos visur surinktos aukos bus sulietos kruvon ir tuokart bus padalintos.

Regis, kad potam nelaimingam atsitikimui miestelis Cherry paliks tuščias. Išsigelbėjusieji ir išgelbėti anglekasiai nei nemano dirbti toj kasykloj, jei kuomet ji ir bus išnaujo atidaryta ir visi ruošiasi į kur kitur iškeliauti. Šeimynos netekusios savo globėjų, taipgi pagal savo išgalę persikels į kitas vietas, kur to atsitikimo atminimas nespaus joms širdžių ant kiekvieno žingsnio ir kur bus galima lengviau šeip taip pragyventi.

Pasklydęs gandas, kad Gruodžio 1 dieną atsibusiąs pirmas gremijališkas gyventojų išsikraustymas iš Cherry. Likusieji gyventojai paskui apleis miestelį ir, regis, miestelis paliks be gyventojų.

Iš LaSalle senas anglekasys, Ted Fellows, po kelių dienų prisižiurėjimui tiems nelaimingiems atsitikimams Cherry, taip daug susijudino, kad gavo proto sumišimą. Jis dabar suimtas ir tomis dienomis busiąs išgabentas į bepročių namus.

Raudono Kryžiaus draugija ligšiol išdalino našlėms su našlaičiais 14.733 dol. Patirta taippat, kad gyvasties apdraudimo kompanijos ligšiol šeimynoms už pražuvusius anglekasius išmokėjusios 77.000 dol. Abelnai ligšiol išdalinta 85.000 dol.

Valdžia kas link to atsitikimo kasykloje padarysianti tardymus. Tuo užsiimsianti tam tikra valstybės komisija. Apart to turėsią but užtvirtinti nauji aštri įstatymai, kurie panašiems kasyklose atsitikimams užbėgsią.

AMERIKOS ŽINIOS.

Kongresmanas sudegė.

KANSAS CITY, MO. Andai 4 val. ryto čionai atsitiko baisi nelaimė. Demokratiškas kongresmanas ir vietinių demokratų vadovas, David A. De Armond, ir jo 6 metų anukas Waddie DeArmond savo namuose kilus gaisrui sudegė, kad įjdviejų net pelenų neatrasta.

Kiti tų namų gyventojai laimingai iš gaisro pabėgo.

Armond drauge su anuku gulėjo viename kambaryj ant aukšto. Gaisras su tokiuo smarkumu platinosi, kad apie pabėgimą nebuvo kalbos. Armondo žmona, jos duktė ir tarnaitė pamatė iš kongresmano miegstubės išsiveržiančias liepsnas ir jos, atidariusios duris, per dumus tenai nieko negalėjo pamatyti. Tik išgirdusios vaiko balsą, kad jį iš tenai išneštų ir su tuo viskas pasibaigę.

Moters tada davusios ugnegesiams aliarmą, bet kol tie atkakę, jau viskas suliepsnoję.

Sudegus namams, kongresmano ir anuko kaip tik atrasta ir pažinta vieni pelenai.

Gompers turėjo kalbą.

NEW YORK. Nesenai Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, Samuel Gompers, turėjo Cooper Union salėj kalbą. Jo kalbos klausėsi du tukstančiu sąnarių darbininkų unijos iš moteriškų rubų fabrikų.

Išklausius jo kalbos darbininkai nutarė sustraikuoti, idant sau iškovoti trumpesnes darbo valandas ir didesnę mokestį. Tuo pačiu laiku kitose miesto dalyse darbininkai, skaitliuje 15.000, nutarė tą patį.

Gompers savo kalboj pasakė, kad ateisiąs netrukus laikas, kuomet nesutikimas straikuoti lygisįs vergijon pasidavimui. Rubų fabrikose sąlygos taip baisios, kad žeminančios dabartinę civilizaciją. Taigi dabar laikas pradėti kovą ir pareikalauti sau savo teisių, kadangi paskui tokia gera proga gali neatsitikti.

Laivas sudegė.

LOS ANGELES, CAL. Garlaivis "St. Croix" sudegė Ramiame vandenyne netoli Point Duma. Gaisras ant garlaivio užgimęs 20 d. Lapkričio vakare. Visi keleiviai, kurių buvo 100, ir 25 sąnariai įgulos išsigelbėjo valtimis ir atplaukė į Point Duma. Apie tą garlaivio gaisrą pirmiausia pranešęs garlaivis "City of Topeka", kuris atplaukęs tą patį vakarą į Redando. Šitas garlaivis degantį "St. Croix" norėjo [illegible] priplaukti per pasibaisėtinas liepsnas. Kadangi visi žmonės valtimis išsigelbėjo, tatai garlaiviui duota nugrimsti.

"St. Croix" plaukė iš San Pedro į San Francisco.

Aeroplanų trustas.

NEW YORK. Broliu Wright tomis dienomis regis suorganizavo draugovę aeroplanų iš dirbimui, ką pilnai paremia keli Amerikos milijonieriai.

Milijonieriai, kurie finansiškai tą naują korporaciją parėmė, yra regimai įžymiausi šiame krašte finansistai. Korporacijos kapitalas laike jos įkurimo tur but milijonas dolerių ir akcijos nebus pardavinėjamos.

To trusto prezidentu busiąs Wilbur Wright, kuris mašinomis lakstymą paliekąs kitiems, o pats užsiimsiąs tik savo sistemo mašinų išdirbimu. Regis dabar Wright'o aeroplanai pagerinti.

Ir vėl turime naują monopolių.

Darbininkiškas reikalas.

NEW YORK. Draugijos "National Civic Federation" posėdyj kalbėjo keli įžymesni vyrai, tarp kurių Samuel Gompers ir Kingley savo kalbomis reikalavo pas valdžią duoti seniems darbininkams arba sužeistiems prie darbo algas. Priešinosi tam kapitalistų perstatytojas senatorius Root, begėdiškai apreikšdamas, kad darbininkas fabrikoj yra tiek, kiek katilas arba amatninko paprastas įrankis; kaip, girdi, susinaikina, tai tą nuoskaudą turi atjausti vienas savininkas, bet ne visa tauta. Jam ant to aštriai atsakė Artur Williams, Edisono fabrikų inspektorius, kad nei policijantas, nei kareivis, nei jureivis nėra vertesni už fabrikos darbininką, o vienok tie ponai po kelių ar keliolikos metų tarnystos gauna valdžios algą.

Knox apvogtas.

PHILADELPHIA, PA. Puikią valstybės sekretoriaus (ministerio) P. C. Knox'o Valley Forge Farms rezidenciją nesenai vagiliai apvogė. Paimta sekretoriui visos poperos, kurios turėjusios labai svarbią politišką vertę, o tuo tarpu visokie brangumynai, kuriuos visur butų galima lengvai parduoti arba išleisti, visai nepajudinta. Kuomet pastebėta tasai išvogimas, tuojau duota žinia Vašingtonan pačiam ministeriui. Kokios tenai buvo poperos, žino tiktai vienas ministeris, bet kad turėjo but svarbios, tai aišku iš to, kad rezidencijoje nieko daugiau neimta, kaip tik tos poperos, kurios buvo sudėtos odiniame krepšyj. Vagysta nepaprasta, nes geležinė šėpa su nitroglicerina suardyta. Policija ėmus ieškoti ir šnipinėti.

Kiek pabėgta kareivių.

WASHINGTON, D. C. Jungtinių Amerikos Valstybių generolas-adiutantas Ainsworth išleido metinę sąskaitą apie federališkos armijos stovį. Iš sąskaitos pasirodo, kad armijoj kareivių dezercija visai nesimažinanti. Nemažiau 4.992 kareiviai pasprudę iš po reguliariškos armijos veluvos pereitais metais. Ir kas metai dezerterių skaitlius vis didinantis. To apsireiškimo priežastimi regis peraštrus kareiviams kazarmėse gyvenimas, kuris nesutinka su šių dienų kareivių reikalavimais, kurie jau pripratę prie kitokių gyvenime sąlygų. Tatai labai prasta, kad tokios dezercijos veikiama.

Milicija apmalšino.

CAIRO, ILL. Kuomet andai [illegible] gerį ir baltą, ir sumišimams nematyta galo, gubernatorius atsiuntė miliciją, kuri tuojaus įsikarščiavusius gyventojus apramino. Įvardintas nigeris Aleksandras Arthur, merginos Peeley nužudyme, milicijos nugabentas į Kankakee, Ill.

Tomis dienomis turės but sušaukta taip vadinamas "Grand jury", kuris padarys tardymus linčiavimo reikale. Regis daug karštuolių areštuota, kurie teisme turės atsakyti už žmogžudystę.

Vertėtų tuos galvažudžius nubausti, kurie atneša gėdą visam civilizuotam kraštui, kurie paleidžia be jokių vadžių savo žvėriškus instinktus.

Ką daro nusiminimas.

NEW YORK. Kadaisia turtingas šukų fabrikantas, Robert Morrison, andai čia nusinuodijo gazu. Savažudas pasidarė galą iš nusiminimo, netekus vienatinio sunaus, kuris pražuvo liepsnose, degant tėvo fabrikai (žiur. "Katalikas" No. 47). Toje fabrikoje pražuvo ir 8 darbininkai. Senas Morrison taigi sugriautas medžiagiškai ir netekęs sunaus, o be to bijodamas atsakymo už pražuvusius darbininkus, persikėlė į anapus.

Vyskupų suvažiavimas.

BALTIMORE, MD. Kardinolo Gibbonso rezidencijoje pereitoj savaitėj buvęs katalikiškų vyskupų suvažiavimas. Ne visi tik Amerikos vyskupai tame suvažiavime ėmė dalyvumą. Apkalbėta misijų reikalai tarp nigerių Aprikoj, o taippat apie katalikystės platinimą Amerikoje. Tarp kitų buvę arcivyskupu Ryan ir Blenk.

Paryžiaus dienraštis "Matin" praneša, kad Paryžiuje Turkijos reakcijonieriai darą tankius susirinkimus ir tariasi prieš jaunaturkius su tikslu pastarųjų valdžią sugriauti ir pakviesti sostan vėl pavarytą Abdul Hamidą.

Mokykloms.

Pranešame garbingiems mokintojams ir mokintojoms lietuviškų mokyklų, jog atspaudinome

LIETUVIŠKĄ GRAMATIKĄ

parankiausią mokinimui vaikų, nes joje yra pabrėžta mokintojų klausimai ir vaikų atsakymai. Kaina drutuose apdaruose.....50c

APART TO

turime savo spaudos dar sekančias reikalingas mokykloms knygas:

Lementorius Lietuviškoms Mokykloms Šiaurinėje Amerikoje. Kaina.....25c
Chrestomatija. Dalis I. 50c
Chrestomatija. Dalis II. 50c
Chrestomatija. Dalis III. 65c
Istorija Sventa Seno ir Naujo Įstatymo.....50c

Kitokios "Kataliko" spaudos knygos

Musiškiai užsienyje. Juokingas aprašymas tulo ruso su pačia kelionės į Paryžių. Parašė N. A. Leikin, Išguldė Magnus Parvalkietis. Pusl. 216. Kaina 50c

Vėjinis Malunas. Pagal lenkišką parašė P. B. Puikus aprašymas apie žydą maluninką. Pusl. 64. Kaina.....50c

Ciecorius Domicijonas ir Kasėjai Katakumbose. Istoriškas aprašymas laikuose krikščionių persekiojimo. Kaina.....50c

Gyvenimo Gabalėliai. Telpa joje 13 puikių apsakpmėlių apie vargus šiandieniniame gyvenime Lietuvoje. Pusl. 50. Kaina.....25c

Dangus. Pagal K. Flaumarion parašė P. Brandukas Pusl. 193. Kaina 60c
apdaryta.....75c

Rašant ar siunčiant pinigus uždėkit tokį antrašą:

JONAS M. TANANEVICZE,

3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

TRUMPA LIETUVIU KALBOS

GRAMATIKA

Dėl Lietuviškų mokyklų Šiaurinėje Amerikoje

PARENGTA S. P. TANANEVIČIO.

Jau išėjo iš spaudos nauja Lietuviška Gramatika, parankiausia mokinimui vaikų. Dėl lengvesnio supratimo mokiniams ir parankumo mokintojams bei mokintojoms, joje yra pabrėžta mokintojų klausimai ir mokinių atsakymai. Po kiekvienos kalbos dalies yra patalpinta trumpos pasakaitės bei eilės išskyrimui žodžių pagal jų rųšies.

Ši gramatika yra parupinta S. P. Tananevičio, autoriaus Lietuviško Lementoriaus, kurį vartoja kone visos Lietuviškos mokyklos Amerikoje ir iš dalies Lietuvoje.

Taigi kaip Lementorius taip ir Gramatika yra atsakančiausiu rankvedžiu Amerikos Lietuviškoms mokslainėms, dėlto tikimės, kad gerbiami mokintojai bei mokintojos pasinaudos iš tos gramatikos.

Kaina knygos drutuose apdaruose tiktai .. 50c.

J. M. TANANEVICZE

3244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Lietuviams!

Gyvename krašte, kuris su savo pažanga eina pirmiau kitų. Čia viskas vystosi, auga, didinasi ir tobulinasi kiekvienoj visuomenės gyvenimo rušyj nei kur kitur.

Tasai milžiniškas pažangumo judėjimas šviesiausia atsimuša presoje.

Amerikos laikraščiai stovi pirmoj' eilėj' už visus kitus pasaulio laikraščius su savo ypatybėmis, su informacijų gausybe ir pigumu.

Amerikos laikraščio skaitytojas, paėmęs laikraštį į rankas, mato viską, kas pasaulyj dedasi, kas atsitinka šitame krašte, žino kas veikiasi jo mieste, apielinkėje ir valstybėje.

Ir męs, lietuviai, esame dalimi tos pirmžengystės tų laikraščių ir męs privalome su tomis Amerikos vilnimis plaukti, eiti su pažanga, nes pasipriešinimas gali mums atnešti pavojų. Taip kaip Amerikos laikraščiai su savo pirmynžanga daro stebėtinus dalykus, taip ir męs lietuviai privalome to kelio laikyties.

Privalome skaityti "Kataliką" ir jo išleistas moksliškas knygas, o tuokart męs įgysime daugiau šviesos ir pastebėsime kas pasaulyj veikiasi.

Laikai jau pasitaisė, kongreso nutarimai apie muito tarifą visas abejones nuvarė šalin. Dirbtuvių savininkai žino ko laikyties, ir pramonė pradeda eiti su visu smarkumu. Ant darbo stokos niekas nesirustįs.

Daug skolų, kokios nuo seniau pasiliko, kuomet Amerikoje buvo krizis, atneša išleistuvei nuostolius, dėlto, broliai lietuviai, meldžiama su tomis skolomis tuojau atsilyginti, idant laikraščiui "Katalikui" padaryti pagerinimus, kad butų daugiau žinių ir apysakų.

Daug gauname naujų užsakytojų, gauname daug laiškų, kurių nerekliamuojame, kaip kad kiti laikraščiai daro, bet atsiranda taippat lietuvių, kuriems paminėjus apie laikraščio skolą, nieko neatsako.

Kad padaryti geresnę tvarką, maloningai meldžiama, Gerbiamųjų "Kataliko" Skaitytojų užsimokėti užsilikusią prenumeratą ir pagaliau atnaujinti naują.

Kad Gerbiami "Kataliko" Skaitytojai butų užganėdinti, darome tik dėl jų sekančias ofertas:

Kas atsilygįs už "Kataliko" užtrauktas skolas, tasai gaus dovanų mųsų spaudos knygų vertės **50c**.

Užsimokėjusieji už šiuos metus pilnai, jei "Kataliką" užsisakys ateinantiems metams, ty. jei prisiųs 2 dol., gaus dovanų mųsų spaudos knygų vertės **vieno dol**. Knygas galima išsirinkti iš mųs kataliogo.

Kas nuo šio laiko naujai užsisakys "Kataliką" ir prisiųs 2 dol. — tam laikraštis ligi Naujų Metų siuntinėsis veltui ir gaus dovanų mųsų spaudos knygų vertės **75c**.

Tas dovanas garsiname tiktai trumpam laikui, dėlto tegul dąbar lietuviai pasinaudoja.

Laiškus rašant ir pinigus siunčiant adresuoti:

J. M. TANANEVICZE
3244 So. Morgan st.
Chicago, Ill.

Savaitinis Kalendorius

Gruodis 1909 m.

2 k. Paulinos panos.
3 p. Pranciškaus Ksav.
4 s. Barboros panos.
5 N. Krispinos panos.
6 p. Mikalojaus vysk.
7 u. Ambraziejaus vysk.
8 s. NEKALTO PRAS. P. M.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Pereitą sykį jau plačiai kalbėjome apie anglekasyklų gaisrą Cherry, Ill. Smulkmenos vienok, kokios kasdiena per laikraščius pranešama, taip daug žmogaus sielą perimančios, kad nenoroms spaudžiasi po plunksna mintįs su išmėtinėjimais vienatoms, kurios tuščio aukso dėlei už nieką sau laiko artymų gyvybę ir juos palaiko — jei neapsirikisime — paprasčiausiais keturkojais.

* * *

Kietas ir nelaimingas be abejonės yra kievieno darbininko likimas, o ypač šiame laisvės krašte, bet regis bus pavojingiausias — tai kalnakasio darbas, kurio gyvybė priklauso nuo kapriso net vienų-vieno akmens, kabančio ant jo galvos ir grumojančio kiekvieną valandą atimti jam gyvastį.

* * *

Jau beveik visuose kraštuose pradėta rupinties kalnakasio likimu, bet pas mus, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, tas dalykas užmesta ir tik tuomet apie tai galvojama, kuomet atsitinka kur kasykloj nelaimė. Tada jau ir raudojama, ir užsipuolama ant valdžios ir kapitalistų, ir taisoma tam visokie projektai. Bet veik po atsitikimo praslenka kelios savaitės — viskas pamirštama. Statistika priparo do tai kiba geriausia, kad užuot mažinties — nelaimingi atsitikimai vis didinasi ir tai tiesiok pasibaisėtinu budu. Aplamai imant Jungtinės Amerikos Valstybės ant darbininkų dirvos su savo pažangumu pasilikusios užpakalyj visų civilizuotų kraštų. Amerika gali pasigirti su doleriais, bet žmonių gyvybės apsaugojimas stovi ant žemiausiojo laipsnio. Čia apsaugojama gyvuliai, esama net tam tikslui aštrių įstatų, kurie teismuose yra kompetentiškais, bet apie žmogaus gyvybės apsaugojimą- niekas nesirupina.

* * *

Nelaimingo atsitikimo Cherry kasyklos aukų jau vistiek neatgaivinsime; negalime jų sagrąžinti sielvartaujančioms ir skurstančioms našlėms su našlaičiais; negalime joms ašarų apšluostyti, bet tegul tų žmonių, kalnakasių, baisi mirtis tame pragare bus žadinimu ir inicijatyva sutaisyti ir užgirti atsakančius įstatus, kurie ateityj galėtų kalnakasius apsaugoti nuo panašių nelaimingų atsitikimų, kurie priverstų kapitalistus daugiau rupinties savo darbininkų likimu, jei jiems yra miela turėti savus pelningus reikalus.

* * *

Tos rųšies įstatai bus tik tuokart pasekmingi, kuomet kasyklų savininkai bus atsakanti už visokius nelaimingus atsitikimus jų kasyklose. Tatai tame dalyke vienas Chicagos dienraštis rašo:

"Savininkas pagal tų įstatų turėtų but teisiškai priverstas užtikrinti likimą visoms našlėms ir našlaičiams, netekusiems savo vyrų but — imkime — vienvalinis 5.000 dol. arba mėnesinė alga lyg mirčiai, padėkime, 25 dol. likusiai našlei, ir visiems vaikams tokia pat mėnesinė alga, kol galės patįs sau užsidirbti ant kasdieninės duonelės".

* * *

Tokių įstatų akyvaizdoje kasyklų savininkai tiesiok butų priversti apsisaugoti prieš tokius nuostolius ir butų priversti savo darbininkus atsakančiai apdrausti. Apdraudimo premijos visai anglies kainos nepakeltų, bet už taigi kasyklose butų ankšta kontrolė, priežiura, kadangi apdraudimo kompanijos to pas savininkus aštriai reikalautų. Ir jei tas dalykas įvyktų, išteisybės tuokart kasyklų savininkai netik apsaugotų žmones nuo staigios pražuties, bet dar ir sau iš to turėtų geresnę naudą. Tai reikalas opus ir apie tai tur pagalvoti tuojau patįs darbininkai ateinančiais krašto valdininkų rinkimais.

* * *

Konstantinopolyj andai atsibuvo pirmasis armijon naujokų (rekrutų) ėmimas pagal naujų Turkijos įstatų. Armijon naujokai imta apart mahometanų ir krikščionįs, ko ligšiol tenai nebudavo. Turkijos armijoje tarnavo ligšiol tik vieni turkai, o kitų tautų ir tikybų žmonės buvo išskirti, kurie valdžiai už tai mokėdavo tam tikras mokestis. Dabar tenai taigi viskas naujai virto.

* * *

"Keleivis" rašo, kad Vincas Dilionis vėl atgijęs ir Philadelphijoj ėmęs tverti neprigulmingą parapiją. Girdi, pasirandavojęs svetainę ir laikęs "pamaldas", skaitęs evangeliją ir sakęs "pamokslą". Sako tenai jis apėjęs kokią tai "bažnyčią" ir žadąs pirkti, nes pasitikįs pritraukti prie savęs daug "viernųjų". Viena esą jam nelaimė, kad jis savo pavardę perkeitęs. Jau dabar besivadinąs: kunigas Dr. Viktor Idelijanin, dėlto jo "avelės" jam jau mažai ir nusitiki.

* * *

Nekoksai J. S. Nebrėkutis per "Lietuvą" labai išbara T. Myl. Dr. viršininkus, o ypatingai pirmininką, kad pastarasis d-ro Kudirko raštus pavedė spaudinti Tilžėje, kur brangiau atsieina tas padaryti, nei Amerikoj. Bet ne brangume vienok tas visas dalykas guli, tiktai tame, kad Tėv. Myl. Dr. viršininkai ėmę per daug sauvaliauti.

* * *

Mums atsiųsta paminėti balsavimo pasekmės renkant "Raštininkų Fondui" valdybą. Pagal tilpusį balsų surašą "R. Fondo" valdybon išrinkta: V. S. Jokubynas — pirmininku (S. Boston, Mass.), V. Černiauskas — padėjėju (Springfield, Ill.), P. Sinkevičius — sekretorium (Brooklyn, N. Y.), V. Balčiunas — išdininku (Shenandoah, Pa.), J. Baniulis (Brooklyn, N. Y.), J. O. Širvydas (Brooklyn, N. Y.) ir I. Rudminas (Shenandoah, Pa.) — literatiškan komitetan.

Kaip rašoma į "Voss. Ztg." iš Atėnų, didelį įspudį padaręs tenai viešpatysčių atstovų susirinkimas Italijos konsulio namuose. Tame susirinkime apkalbėta neatbutina viešpatijų intervencija Graikijos reikaluose ir nuprašyta Anglijos pasiuntinio Elliot, kad jis lankytų Graikijos parlamento posėdžius ir susipažintų su dabartine tenai situacija. Gyventojai tokiuo diplomatų veiksmu labai nepatenkinti.

Ar esanti lietuvių rašto kalba?

Tuo antgalviu Vilniaus "Viltis" štai ką rašo:

"Į devyniolikto amžiaus galą rusų laikraštija kartais - nuo - karto pakeldavo klausimą, ar leisti lietuviams spaudą lotiniškai-lietuviškomis raidėmis ar neleisti. Laikraščiai dėl to klausimo persiskyrė į dvi dali: vieni reiškė lietuviams užuojautą, antri tvirtino, kad, girdi, nesant lietuvių kalbos, nereikalinga esanti jiems ir spauda. Pastarųjų laikraščių priešakyje stovėjo "Novoje Vremia", vyriausybės nuomonių reiškėja. Ji trumpai-drutai tuomet išrišė įkyrėjusį vyriausybei klausimą maždaug šiaip: Esą, girdi, kaž-koks "narodec" (tautelė), kurs vadinasis lietuviais, bet savo kalbos neturįs. Neturėdami ko veikti, "litovskije izvozčiki" (lietuvių vežėjai) prasimanę ir išleidę kaž-kokį žodyną. Bet dirbtinos kalbos nesą išskaitymo ir reikalo paturėti, taigi jokios spaudos lietuviams nereikia duoti. Po kelerių metų vyriausybė betgi panaikino lietuvių spaudos uždraudimą. Tuomet ir "Nov. Vr." kitaip ėmė kalbėti. "Mes, sako, buvome visuomet tos nuomonės, kad lietuviams reikia grąžinti neteisingai jiems atimtą spaudos teisę". Tas laikraštis, matomai, užmiršo kokia jo nuomonė buvo prieš tai mųsų spaudos klausime.

Šiandien iškilo kitas svarbus lietuviams klausimas, butent lietuvių kalbos mokymas pradedamosiose ir vidutinėse Lietuvos mokyklose. Dar "laisvės metu", kada Vilniaus mokslo apygardos globėju buvo baronas Volfas, vyriausybė turėjo su šiuo klausimu susitikti. Lietuvių kalbai noroms-nenoroms buvo užleista maža vietelė mokyklose. Reikėjo sudaryti jos mokymui programa, įtaisyti prie apygardos tam tikra komisija egzaminuoti tiems mokytojams, kurie nori mokyti lietuvių kalbos vidutinėse mokyklose. Štai Volfo globėjo rupesniu ir buvo šis tas sumanyta ir sudaryta. Bet po trumpųjų "laisvės metų" staiga ėmė grįžti "rimties metai". Globėjas Volfas buvo atstatytas iš Vilniaus apygardos, jo gi vietą užėmė kitas, labiau tinkamas „rimties" švietimui. Kas ano buvo pirma sumanyta, tai jau šiam laikui nebevisai tetinka, turi buti pakeista, pertaisyta ir "pritaikinta" į "mažutę tautelę".

Gerbiamojo profesoriaus Pogodino žodžiais tariant, Vilniaus mokslo apygardos globėjo kanceliarija nesenai pagimdė dėl lietuvių kalbos cirkuliarą, kurs tarp kito ko skelbia:

"Pristatytame buvusio Vilniaus mokslo apygardos globėjo lietuvių kalbos programos sumanyme buvo kalbėta apie lietuvių literaturos kalbą. Kadangi ištikrųjų tokios kalbos nėra, nes ligšiol lietuvių kalba tebėra liaudies kalba ir išsiskirsčiusi į tarmes, kartais labai įvairias, tai patvirtintoje programoje žodis "literaturos" pakeista žodžiu "knygų" ir t. t.".

Kaip matome, šiuo kartu Vilniaus mokslo apygarda pavadavo "Nov. Vremia" ir daug nesigilindama į lingvistikos klausimus, daugumu balsų nusprendė, kad lietuvių rašto kalbos nesą. Esanti kažkokia ten mažosios tautelės "knygų" kalba. Kažin, kad taip paklausus apygardos vyriausybės, koks gi skirtumas "ros" ir "knygų" kalbos? Rasit parodytų jos atsakymas kokį nepaprastą filologijos išradimą. Tai bent nustebtų Peterburgo Mokslų Akademijos žmonės!

Lietuviams, žinoma, vistiek butų, kaip mokslo apygarda pavadintų jų kalbą: rašto ar knygų kalba, jaigu tan pavadiniman ji nedėtų ypatingos, savotiškos reikšmės, jaigu juo nematuotų lietuvių kalbai teisių didumo mokyklose. Juk gerai atmename spaudos klausime vyriausybės ir jos šalininkų sanprotavimus. Tarp kitų išvedžiojimų, pastojančių kelią laimingam išrišimui mųsų spaudos klausimui, buvo tuomet ir šis: butent, kad lietuvių kalba neturinti savo literaturos, kad jų knygų kalba esanti nacijonalistų prasimanyta.

Antra vertus, ar gi rusų kalba nesiskaldo į tarmes, rasit, daug įvairesnes ir daugiau nutolusiais viena nuo kitos, negu lietuvių tarmės?

Ir kuri gi kalba, ne tik vienų rusų, nesiskaldo į tarmes? Tečiau buvo laikas, anot profesoriaus Pogodino, kada ir Varšavos ar Vilniaus mokslo apygarda pati išleidusi lietuvių literaturos kalbos gramatiką. Tiesa, ta gramatika buvo išspauzdinta "ištikimomis" raidėmis, tai yra "kirilica", bet ar šiaip ar taip ji buvo lietuvių kalbos, o ne kurios jų tarmės gramatika.

Profesorius Pogodinas, kaipo vienas iš rusų mokslo žmonių, kurie pažįsta lietuvių kalbą ir raštiją, griežtai nupeikia tokį Vilniaus mokslo apygardos niekinimą lietuvių kalbos. Ko gi tokia savo politika vyriausybė norinti pasiekti? Ji tokiuo-pat įnirtimu persekioja, rašo gerbiamas profesorius, Lietuvoje ir lenkus dvarininkus ir lietuvius valstiečius, ir ištisai visus, kas tik nepridera į tikrųjų rusų sąjungą. "Lietuvių sąmonė dabar jau tiek atgijo, kad jokiuo budu jie nebepasiduos lenkų įtekmei... Lenkų, lietuvių ir baltrusių Šiauriavakarų krašte, lenkų ir ukrainiečių Pietų-Vakarų krašte susitarimas yra galimas ir bent geidžiamas, kadangi kiekvienu žmonijos susiartinimu tik džiaugties reikia. Bet Rusijai svarbu, kad visi tie susiartinimai butų jai palankųs ir naudingi bendrajai valstybės kulturai. Bet ar galima to reikalauti dabar, kada visos šios tautos žino ne Rusiją, bet "Rusiją", iškur ant jų pyliasi visokie nebuti daiktai ir koliojimai".

Iš savo pusės galime pridurti, kad lietuviai, turbut, iš visų antraeilių piliečių tautų visuomet užėmė pastarąją vietą ir šiandien ją tebeužima. Lietuvių kalba nors ir buvo įleista Panevėžio mokytojų seminarijon, bet pamažėlio ištena varoma. Nei latvių, nei estų, nei net Kalmukų krašte seminarijose neprocentuojami tų tautų mokiniai. Panevėžio seminarijoj tepriimama lietuvių drauge su baltarusiais katalikais tik trįs mokiniai ant dešimties ir tai kiekvieną kartą tam tikrai sutikus apšvietimo ministeriui. Lietuviai mokytojai taip pat vargu bepriimami į Kauno gubernijos liaudies mokyklas, o į Vilniaus gubernijį gangreit visiškai jų nepriima. Čia išviso, rodos, tik dviem trims musų mokytojams vargu-negalu tepavyko įsisprausti.

Lietuvių "knygų" kalbos programą Vilniaus apygarda patvirtino, bet ar ją vykina ir kaip vykina, — nieko negir-

Ko motina privalo išmokinti savo dukterį?

Pirmiausia privalo dukterį išmokinti naminio šeimininkavimo

Motina privalo stengties dukterį mokinti naminių darbų kuoanksčiausiai; sakysime, kad jau jai turint keturioliką metų, priderėtų jai žinoti nors paviršutiniai namuose apsiejimus. Pirmiausia duktė turi but taupi ir visame kame sistematiška, nes jei kas nors apsimoka daryti, tai taippat apsimoka tas padaryti kuogeriausia.

Tegul duktė kasdiena mažiausia dvi valandi virtuvėje motinai gelbsti, o trumpu laiku ji su virtuvės darbais taip greit apsipras ir mokės apsieiti, kad to visko neišmoks per ištisus metus bile vienoj mokykloj, arba kokioj naminių darbų institucijoj. Visai nieko nekenks, jei motina pirmiausia savo dukterį išmokįs visokių indų ir daiktų vardus ir virtuvėje tvarkos. Tai bus pirmutinė lekcija, be kurios tolimesnis darbo mokslas gali but apsunkintas. Paskui reikia dukterį išmokinti, kaip kiekvieną daiktą po vartojimui padėti savo vieton, nes kiekvienas virtuvėje daiktas tur turėti sau tam tikrą padėlį, o visuomet bus lengva jis rasti ir visur bus pavyzdinga tvarka.

Lengviausia bus, kuomet motina ką nors verda arba kepa, leisti dukterei į tuos darbus laisvai tėmyties ir jai aiškinti viralo ar kepsnio vardus. Paskui duktė privalo tokius pat valgius gaminti, o motina prižiurėti, ar duktė retkarčiais nesuklysta, ir ją pamokinti, jei butų reikalas. Tokiuo tai budu duktė ir išmoks virtuvėje šeimininkauti.

Geriausia dukterį pirmiausia išmokinti virti kavą. Svarbiausiuoju tame atvėjyj bus daiktu, jei duktė supras, kada vanduo verda ir kiek reikia sumaltos kavos kaskart naudoti, ty. kiek sunaudojama kavos vienam kružikėliui.

Paskui reikia išmokinti virti bulbes, ryžus, žirnius, šabelbonus ir kitokias daržoves su vaisiais. Pagaliau mėsos virimas.

Kad iš mėsos ištraukti visą spėką ir sultis, kaip tai dėl sriubos, dedasi mėsa į šaltą vandenį, bet į šiltą vandenį dedama, kuomet norima mėsą turėti lengvai virinamą.

Paskui mėsos kepimas ir spirginimas, o ant galo viralo ir sriubos pagaminimas.

Bet svarbiausiu dukters mokslu ant galo turi but kepimas duonos ir įvairios rųšies pyragaičių su saldainiais. Duktė turi išmokti kepti duoną rukščią ir prėską. Tai svarbiausia kiekvienos moters užduotis — mokėti kepti duoną, kadangi kuri to darbo nemoka, tai nesivadina šeimininkė ir negali prie to vardo net ir pretenzijos turėti.

Aukščiau minėti nurodymai tegul bus omėnyj visoms motinoms, katros turėdamos dukteris nori jas matyti ateityj geromis šeimininkėmis.

Prancijos karo ministerija nutarius padaryti bandymus imant kariuomenėn nigerius. Tas projektas išėjo nuo pulkininko Mangono. Pirmiausiai busiąs suformuotas vienas batalijonas šaulių Algiere. Jei su tuo batalijonu viskas gerai klosis, tuokart ir daugiau kariuomenės batalijonų busią suformuota ir kolonijos turėsią

700 metų jubilėjus.

Pereitame mėnesyj Pranciškonų vienuolija apvaikščiojo 700 metų jubilėjų nuo tos vienuolijos uždėjimo. Tą vienuoliją įkurė šventas Pranciškus Asyžietis.

Tasai šventas, iš miesto Asyžiaus turtingo pirklio sunus, gyveno nuo 1182 lig 1226 m; nuo pat jaunų dienų gyveno kaipo didžiausias atgailotas (pakutninkas)ir visur tą atgailą skelbė, o susilaukęs sau pasekėjų, sutaisė regulą jiems, idant jie savo pavyzdžiu žadintų žmones pildyti Dievo valią ir daryti atgailą.

Popežiai Innocentas III ir Honorius III patvirtino jo sutaisytą regulą, o popežius Grigorius IX 1229 metais Pranciškų Asyžietį priskaitė prie skaitliaus šventų.

Nuo to laiko toji vienuolija ir prasiplatino po visą svietą, bet podraug pasidalijo į tris atskiras ir viena kitai nepriklausomas dideles šeimynas, arba šakas, kurios ir ligšiol gyvuoja: 1) Bernardinai ir Reformatai, 2) Konventualistai arba Pranciškonai ir 3) Kapucinai. Be to esama dar ir moterų vienuolijos.

Gyvulių amžius.

Kaikurie vabalai gyvena vos tik kelias valandas. Rupužė išgyvena iki 15 metų. Mokslavyris Buffonas pasakoja apie žuvis karpes, buvusias tvenkinyj (prude) grovo Maurepas Pontšatrene, kad jos gyveno daugiau kaip 150 metų. Lydis, kurį 1497 metais sugavo ežere netoli Helibrono, turėjo uždėtą žiedą, ant kurio buvo parašyta, kad lydį įleido ežeran 1230 metais, taigi jis turėjo 267 metus savo amžiaus. Kunigaikštytė D'Urbino atvažiuodama Florencijon ant vestuvių su kunigaikščiu Ferdinandu, atsivežė papugą, apie kurią sakė kad esanti "seniausia iš jų giminės". Ši papuga gyveno da Florencijoj visą šimtą metų.

Garniai gyvena daugiau kaip 100 metų; katė 10 metų; kupruolai (verbl.) 40 m., avis 9 m.; arkliai 30 m.; kralikas 8 m.; jančiai 20 m.; šuo 12 m.; kiaulė 7 m.

Apie bemutį (slonių) Aristoles (senovės graikų mokslinčius) sakė, kad tas gyvenąs 200 metų. Indiečiai-gi tvirtina, kad bemučio amžius siekia 300 metų. Tulas bemutis buvo sugautas jau gana senas ir nelaisvėj da išgyveno 130 metų. Didžuvio amžių apskaito pagal žymių nasruose, pasirodo, kad didžuvio amžius siekia 400 metų.

Laikraštininkų suvažiavimas.

Dapildydami laikraštininkų suvažiavimo reikale (žiur. "Kakas" No 48) balsavimus, paminime dar sekančių redakcijų prisiųstus lapelius:

"Keleivis"
1. Brooklyn, N. Y.
2. Gegužės 10—15 d. 1910.
3. Sulyg mųsų nuomonės programas reikia svarstyti viešai per laikraščius, todėl komitetas čia nelabai reikalingas. "Keleivio" Red.

"Laisva Mintis"
1. Brooklyn, N. Y.
2. 17 ir 18 Kovo, 1910.
3. Tananevičė, Šernas, Širvydas, Šliakys (Shenandoah, Pa.) ir kun. Milukas

S. L. R. K. A. REIKALAI.

ADRESAI CENTRO VALDYBOS S. L. R. K. AMERIKOJE.

Kun. S. Pautienius, prezid.
P. O. Girardville, Pa.

Jonas Rikteraitis, vice-prez.,
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Kaz. Krušinskas, sekret.
324 So. 1st St.,
Brooklyn, N. Y.

Gabris Laibinis, išdininkas,
P. O. Box 135
Duryea, Pa.

Kasos globėjai:

Jonas Vieraitis,
107 So. Harding St.,
Worcester, Mass.

Kazys Vaškevičia,
186 Jefferson St.,
Newark, N. J.

Kun. V. Vizgirda, knygius,
190 So. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. V. Staknevičia, dvas. vad.
207 Adams St.,
Newark, N. J.

VYRIAUSYBE 85 KUOPOS SUSIV. L. R. KATALIKU AMERIKOJE.

St. Anučauskis — Prz.
1641 W. 46 St.

Aug. Saldukas — Sekr.
4715 S. Wood St.

St. Marcinkevičia — Kasier.
1643 W. 46 St.

VYRIAUSYBE 15 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. CHICAGO, ILL.

Jul. Dychaviče — Prez.
882 — 32-nd St.

Iz. Nausieda — Kasier.
917 — 33-rd St.

Kaz. Lamsargis — Sekr.
4735 S. Hermitage ave.

1-MOS KUOPOS S. L. R. K. A. VYRIAUSYBE, EDWARDSVILLE, PA.

S. Paukštis, prezid.
Russell St.

S. Tamulis, kasierius,
100 Hill Side Ave.

J. Kučinskas, sekretorius,
238 Slocum Ave.,
Kingston, Pa.

VYRIAUSYBE 36 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. NEWARK, N. J.

K. Vaškeviče — Pirm.
186 Jefferson St.

A. Radzeviče — Rašt.
194 New York ave.

P. Pranis — Išdin.
81 Warwick St.

Tįla prieš audrą.

Nusibodo jau Susiv. L. R. K. Amer. kuopoms ir pavieniams sąnariams nuolatos grumties su dabartine Centro valdyba, kuri nieko sau nedaro iš kuopų reikalavimų ir viešosios opinijos norų. Centro valdyba patylomis sau darbuojasi ir ant visokių atsiliepimų nuduodą nieko negirdžianti. Jei ne visa, tai didesnė Centro valdybos dalis susispietė sau aplink "Draugą" ir jam gamina pažadėtąją žemę, patvinusią pienu ir medum. Juk dabartinės Centro valdybos visos pastangos atkreiptos ne į katalikų organizacijos gerovę, bet kad ateinančiais metais seime savo "Draugui" užtikrinti liglaikinį buvį, nes nusibodo patiems sau kišenius skylėti. Šitai atsikratytas mųs nelemtos atminties buvęs organas keliais metais tiek iš Susivienijimo praturtėjo, kad pereitame seime Centro knygų peržiurėjimui išrinktoji komisija ir ligšiol įplaukose ir išlaidose nesusenka posmų ir nepraneša visuomenei sąskaitos išlaidų už organą. Toji komisija seniau per "Draugą" pagarsino sąnarių skaitlių ir regis tuo užsiganėdino. Prezidentas, kun. S. Pautienius, "prisakė" likusius pinigus išmokėti, nes "saviškis" vis-gi artesnis už svetimą, marškiniai artimesni kunui nei švarkas.

Jei numestasis organas įstengė keliais metais susivyti sau šiltą lizdą ilgesniam laikui, tai dėlko-gi dabar "Draugas" to negalėtų padaryti? "Draugo" savininkai mųsų organizacijoje lošia nemenką rolę, jie yra garsųs vadovai, su vienu rankos mostelėjimu suvaldo liaudies minias, jie visur tur įtekmę ir visaip stengiasi aną plačiau įgyti.

Prisiartins seimas, jie sukinkys savo agitacijos veziman visokius "stupaikas" ir štai seime ima viršų, pripiršia Susivienijimui savo "Draugą" ir organizacija vėl buna kelius metus supančiuota ir be žado. O kad jie taip stengsis padaryti — gana aišku, nes jau dabar tasai "Draugas" kiekvienam sąnariui su prievarta antmetamas.

Vienok negalima perdaug nusiminti. Susivienijimo sąnariai sermegiai atjaučia tas Pensylvanijos nekurių politikų pinkles, jie atjaučia, bet tyli. Tyli visi, kaip besiartinant kokiai audrai, kuri umu laiku tegalės nušluoti visus politikus ir apvalyti organizaciją nuo negeistinų sąnarių tų, kurie kas metai skverbiasi į viršininkus ne organizacijos ir tautos labui, bet labui savo pilvo.

O audra lig seimui prisiartįs, nes organizacijoje visa tvarka išnykus, o palikę tik vieni viršininkų savarankiškumai, apie kuriuos sekantį kartą pakalbėsim.

15 kuopos sąnarys.

40 metų apvaikščiojimas.

(Pabaiga).

Vienok mųsų vadovai nei nesusapnuoja apie susinešimą su Lietuvių Dailės Draugija Vilniuje, kurios patarimus sekdami męs be didelės bėdos įgitume tikrai teisingus tautiškus rubus. Amerikonizmo apaštalai tik gali gėdytisi tokiuo mųsų vadovų veikimu. Jaunimui ingiriame tautišką čiuinumą bei artistišką skonį parėduose etc. Vienok čia augęs jaunimas, pamatęs ant scenos atstovus tų ypatybių, greičiau pasibiaurės, negu pasigėrės. Be bendro veikimo su Lietuvos artistais čionykštieji veikėjai pasilieka tiktai talkininkais amerikonizatorių. Mųs tikintieji į naujus mokslus, Marx'o, Krapotkino ir kitų, lygiai kaip anų gadynių tikintieji į Kalvino ar Liuterio mokslus, atsidalina, lyg gangrinos, ėsdamos dalis kuno, nuo tautiškosios cielybės. Kiekvienas vaizbininkas, nors aklas kaip čebatas, vienok nuduoda viską žinąs, ir duoda patarimus, kad mums nereikia nieko veikti, kur tik reikalinga aukų. Mat jau jie senai apgalvojo, kad susidurimas su savo žmonėmis turi atnešti jiems naudą, todėl visi kiti susirinkimai, kurie jiems nežada pelno, esą negeri. Tie visi susirinkimai, kuriuose mųsų vertelgos turėtų da ir savo kišenių pakratyti, tai jau ištikro svajotojų pramanyti, bet ne "biznierių", sako tie siauraregiai. Suradimui progos atsisakyti nuo aukavimo jie visą tautišką judėjimą apšaukia neišmintingu. Tai ką iš žmogaus aklybė ir saumeilė padaro! Vienok tokie žmonės yra mųsų tautiškieji vadovai Amerikoje. Ten veržiasi, kur mato asmenišką naudą, ten ardo, kur nemato sau pelno.

Auka taip sena, kad męs primityviškiems dievams ją davėme; visiems mylimiems aukaujame brangenybes net ik šiai dienai. Žydų tikyba reikalauja dešimtos dalies metinio pelno aprupinimui žydų tautos vadovų. Męs, kaipo be valstijinės valdžios tauta, be aukų negalime gyvuoti. Žydai daugiau už kitus aukauja tautos labui, o vienok žydai vertelgos nesuvargo dėlei aukų, bet valdo kuone viso pasaulio prekybą! Gerai tinka patarlė: "kas lengva širdim susimyli ir sušelpia pavargėlį, tam Dievas šimteriopai atmoka". Tai-gi lai pragaišta šykštuoliai iš mųsų tarpo! Tepamato mųsų žmonės, jogiai didžiausia pavargėlė visame pasaulyje yra mųsų tėvynė Lietuva! Ar šykštėsimės sušelpti savo motiną Lietuvą? Dievas laimins jos kiltus sunus ir dukteris ir atmokės šimteriopai kiltumu dvasios, šviesum protu už menkiausią auką labui mųsų nuvargintos Lietuvos.

Dabar dirstelkime į pačius amerikonus, ką jie mums lemia.

Mųsų jaunuomenė, išauklėta čionykščiose mokyklose, butinai, taip kaip Prusų Lietuvoje taps tuščiaviduriais žiedais ir pražydėję nukris pražus, neišdavę vaisiaus savo tėvynei; jų buvimo neliks nei ženklo. Tokis likimas čionai, Amerikoje, laukia mus visus. Jaigu mėginame laikyties prieš tokį likimą, visupirmu mums pridera pažinti tąją galybę, tą tinklą, kuriame męs, lyg žuvįs pagauti. Kurie paspėsime išsokti iš amerikonizmo rezginių, tai tie išsilaikysime vientik sugrįždami atgalios į tėvynę Lietuvą. Kurie nematome pavojaus ištautimo, tie... esame likimo pasmerkti likti išgamomis ant visados, ir dabar jau tik šešėliai sentėvių milžiniškųjų dvasių.

Tasai nuolatinis alpimas širdies už tėvynę — netekus josios — padarė žydų tautą labiausia susipratusia visame pasaulyje. Tasai širdies sopėjimas už merdinčią Lietuvą padarė vienu garbingiausių dainių Adomą Mickevičių. Tasai pat jausmas padarė Dr. V. Kudirką garbingiausiu Lietuvos darbininku. Kuris nepažįsta mųsų garbingos praeities, nežino nei mųsų nupuolimo ir negali atjausti baisumo tautiškos mirties — dingti amžinai per aklumą mųsų saumylių "vadovų".

Japonai tukstančiais eina svetur mokinties gudrybių, bet atsiekę savo tikslą grįžta atgal į savo tėvynę. Žydai apipirko milijonus akrų žemės Turkijoje ir ketina įsitaisyti sau naują tėvynę; nusibodo buti našlaičiais. Mųsų ištvirkėliai, ištautėliai, grimskite amerikonizmo prapultin už biaurias nuodėmes prieš šventą Lietuvą. Lai jųsų nuodėmės lyg parkai biaurina tąją žemę, kurioje išmokote biaurybių. Vienok geri, dori Lietuvos vaikai lai grįžta atgal savo tėvynėn, kur mums lemta amžinai ir garbingai gyventi.

Paskui kalbėjo J. Vaičiunas Valparaiso studentas. Kalba labai patiko žmonėms, kas buvo matyti iš delnų plojimo. Jisai kalbėjo apie emigraciją, nurodė kokia priežastis privertė lietuvius apleisti savo tėvynę ir keliauti į svetimas šalis — nurodė, kokį vargą turėjo pirmieji atvykusieji Amerikon lietuviai -- nurodė lenkų suktybes statant dievnamius — nurodė atsiskyrimą nuo lenkų ir ant galo užkirto su geru rimbu "biznieriams" už jų troškimą valdyti žmones. Žodžiu, Vaičiuno kalba buvo aiški ir faktiška.

Paskui deklemavo M. Žemaičiutė, Neverdauckiutė, A. Sinušiutė ir Antanina Baniutė, buvusi Valparaiso studentė. Visos deklematorkos atliko savo užduotis kopuikiausia. Lai buna tiems lietuviškiems žiedams garbė!

J. P. Varkala kalbėjo apie nuskriaudimą tėvynės Lietuvos per jos pačios sunus, ir taip-gi priminė apie busiančius vadovėlius. Sakė, kad vadovėliai turėtų buti sutaisyti taip, kad vestų žmones prie šviesos, mokslo ir doros.

Visas vakaras nutiko kogeriausia; gaila tiktai, kad aukų mažai surinkta; regis nesurinkta nei to vakaro iškasčiai.. Aukų rinkimo mat nebuvo iš priežasties agitacijos vieno smuklininko, kuris savaite prieš tai skelbė, buk buvęs ant tokio pat apvaikščiojimo ir daug aukavęs, bet nežinąs kam toji jo auka tekus.

Tokiuo budu rengimo komitetas ir pabugo prašyti publikos aukų.

Broliai ir sesers, nemanykite, kad aukos tai šiandieninis išmislas, o ne — auka buvo gilioje senovėje, yra dabar ir bus. Smuklininkai neįstengs panaikinti auką.

B. R. Jasiulis.
Indiana Harbor, Ind.

Šv. Mikalojaus Bažnyčia Vilniuje.

Jau nuo dešimt metų pasirinkę turi lietuviai sau šv. Mikalojaus bažnyčią. Mažytė, užgrusta tarp žydų menkų sankrovėlių, tarp siaurų gatvelių, kur ją, atkeliavęs į Vilnių keleivis, retai atranda ir atlanko, bet lietuviams ji labai brangi. Ji brangi lietuviams tuo, kad ją jie savo sostinėje, Vilniuje, tik vieną teturi, joje tik tegirdi savo prigimtoje kalboje pamaldas, Dievo žodį. Vilniaus lietuviai pirmiausia susispiečia prie šv. Mikalojaus bažnyčios, ir čia jų susipratimas ir tautiškas atgimimas diena dienon auga; čia įsikuria pirmoji Lietuvoje lietuvių Savyšalpos Draugija, čia gema ir rišami opiausieji Lietuvos klausimai, prie jos murų glaudžiasi ir Mokslo Draugija ir muzikos draugijos ir "Vilniaus Aušra", ir kit. draugijos — žodžiu, šv. Mikalojaus bažnyčia pirmiausia ištiesė lietuviams savo motinišką ranką ir priglaudė juos prie savo širdies.

Šv. Mikalojaus bažnyčia lietuviams dar tuo yra brangi, kad primena gilią Lietuvos senovės praeitį, nes ši bažnyčia pastatyta dar Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino laikais 1323 metais. Gediminas, norėdamas pakelti Lietuvos pramoniją ir prekybą, parsikvietė į Vilnių vokiečius pirklius ir amatninkus, apdovanojo juos ir užtikrino jiems tikėjimo laisvę, nes tais laikais dar lietuviai buvo stabameldžiai. Tie atėjunai tai ir bus pirmieji šv. Mikalojaus bažnyčios inkurėjai, žinoma, pasistatę pirmiausia medinę bažnytėlę.

Šv. Mikalojaus bažnyčia yra Prmąja Katalikų bažnyčia netik Vilniuje, bet ir Visoje Lietuvoje. Kuomet prie Jagiellos lietuviai ėmė krikštą, jau čia Katalikų bažnyčia stovėjusi. Taip-pat yra užsilikę dokumentai, kuriuose parodyta, kad pirmasai Vilniaus vyskupas Andriejus Vasilius 1397 metais užrašo Katedros bažnyčiai tris plecius prie šv. Mikalojaus bažnyčios. Taigi šv. Mikalojaus bažnyčia stovėjusi anksčiau už visas kitas bažnyčias.

Dabartinę muro šv. Mikalojaus bažnyčią pastatė 1440 metais Trakų karvedis Jauna. Taigi tokios išvaizdos bažnyčia, kaip šiandien męs ją matome, jau stovi apleista 469-neri metai, o nuo jos inkurimo jau praslinko 686 metai.

Šv. Mikalojaus bažnyčioje yra trįs altoriai: didžiame altoriuje yra šv. Mikalojaus sidabriniais rubais paveikslas, paskui vienoje bažnyčios pusėje stovi Panos Švenč. altorius, kitoje — Viešpaties Jezaus.

Ilgus metus bažnyčia vargingai buvo užlaikoma, apleista, mažai kieno lankoma, nes žmones pritraukdavusios kitos Vilniaus bažnyčios savo iškilmingomis pamaldomis, giesmininkų chorais, bažnyčių papuošimu. Bet kuomet lietuviai paėmė ją į savo rankas, tuojau viskas persimainė: lietuviai ją iš lauko ir iš vidaus aptaisė ir papuošė, įsitaisė giesmininkus, vėl ėmė lankyti didesnis žmonių burys ir vėl viskas joje atgijo, nežiurint į jos taip nepatogią vietą.

„Kataliko" agentai.

Kurie turi tiesą rinkti apgarsinimus, prenumeratą nuo skaitytojų, priminėti orderius ant visokių drukoriszkų darbų ir taip toliaus yra szie:

Karolis Kazokas

Yra mųsų agentu Chicagoje ir apielinkėje, jis turi tiesą rinkti prenumeratą už "Kataliką", užrašyti naujus prenumeratorius, priiminėti apgarsinimus, drukoriškus darbus ir tt. Jam atsilankius galite atlikti reikalą kaip pačioje redakcijoje.

Kaz. Makarevičius,
255 Wallace St.
New Haven, Conn.

J. Petrikis
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.

P. Mikalauckas
Keliaujantis agentas valstijoje Massachusets ir New Hamshires 320 Broadway
So. Boston Mass.

Jonas Kučinskas,
238 Slocum St.
Kingston, Pa.

Ant. Zukauckas
871-31st Pl.
Chicago, Ill.

Jos. Dzika
Box453
Forest City, Pa.

Mikolas Voicenaviče,
2 River St., West Lynn, Mass.

Silver Creek, Pa. ir apielinkėj mųs agentas yra
p. M. Matulevicizius.

St. Poteliunas
345 E. River St.
Plymouth, Pa.

Sabast. Walentinas,
370 Humbold St.
Brooklyn, N. Y.

Jos Zemantauskas
39 W. Porter St.
Waterbury, Conn

Fr Venckus,
304 N. Chicago St
Kenosha, Wis.

John Naujokaitis,
52 Planet St.
Commercial Road E.
London, England

Keliaujantis agentas
Konst. Steponis

Jonas Vieraitis,
117 Ward St.
Worcester, Mass.

J. G. Miliauckas
Union Savings Bank
Pittsburg, Pa.

Nauja Daktariška knyga
Daktaras Kišeniuje.

Su paveikslais, naudingais patarimais ir daugybe receptų nuo visokių ligų, gražiai apdaryta su auksinėm raidėm ant apdaro, knyga parsiduoda po 1 dol. Tą knygą gali gauti dovanai užsiraszydamas "Kataliką" ant metų mokėdamas prenumeratos 2 dol. mųsų agentui.

M. PALTANAVICZE
51 Millbury St. Worcester, Mass.

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

— Ei, ką pasakys mums mųsų pačios, kuomet taip vėlai sugrįšime namolei? — atsiliepia vienas jų.

— Tegul sau sako, ką nori — atsakė antrasis.

— Žinote ką — sako trečiasis — padarysiu jums vieną propoziciją; Štai tas mųsų, kuris neišpildys tuojau tą, ką jam pati lieps tuojau sugryžus namo, užmokės visas šio vakaro išlaidas. Rytoj devintą valandą ryte visi čiapat susieisime ir tada kiekvienas mųsų šventai išpažįs, ką padaręs liepus savo pačiai?

Visi vienbalsiai su tuo sutiko ir namo išsiskirstė.

Ant rytojaus paskirtą valandą vėl visi susirinko žinomon aludėn.

Pirmiausia susirinkę šeši draugai su nuosteba apspito septintą, gulintį perverstoj statinėj, aludės prieangyj.

— O tu čia ką veiki? — paklausė

— Išpildau tai, ką man mano pati liepė padaryti. Kaip tik vakar sugrįžau namo ir peržengiau slenkstį, pati sušuko: "Grįšk atgal ir velyk statinėje pernakvok, tu girtuokli!" Tai-gi jos ir paklausiau.

— O aš — tarė antrasis — kada įžengiau pirkion, suklupau ant kresės, tada mano pati suriko Taip, išbudyk, dar vaikus, ir parodyk tiems vargšams, kokį jie turi tėvą girtuoklį!" — pažadinau tat vaikus ir visokius šposus turėjau išdarinėti su anais; vaikai pasidžiaugė ir vėl paskui nuėjo sau gultų.

— Aš taippat — atsiliepė trečiasis — įėjęs butan, palytėjau stalą, ant kurio stovėjo lempa, lėkštės ir kitokie indai, ir kada tas viskas subarškėjo, mano pati lovoj gulėdama sušuko: "Numesk nuo stalo viską ir sugrusk, tu halaburde, šioks ir toks!" Tai-gi aš, nieko nelaukdamas perverčiau stalą ir viskas subiro į šmotelius.

— Aš vėl — pradėjo pasakoti ketvirtas draugų — įėjęs kambarin niuniavau sau, kaip tai esu papratęs, kokią tai linksmą dainelę, ką išgirdus pati atsiliepė: "Labai dailu! Taip, dainuok visa savo gerkle visas aludžių dainas!" Labai mielai sutinku, atsakiau ir tuojaus išdainavau gal penkioliką man žinomų dainelių.

— Labai pagirtina! — prasijuokė penktas draugų. — Ale ir aš taip-gi padariau ne prastą daiktą; parėjęs namo pajudinau duonkubilį su įmaišyta tešla, kuris regis tyčia man ant tako pastatyta, o pati tuojau atsiliepė: "Įsilipk geriau su kojom tešlon!" Turėjau klausyti. Kaip šokau, tai ir duonkubilis plyšo ir tešla išsidraibstė net ant sienų.

— Man — tarė šeštas — pasakė mano pati: "Dabar jau man ant galvos užsilipsi!" O kad ji tai sakydama stovėjo, aš atsinešiau kopečiukes, prisistačiau prie jos nugaros ir ėmiau lipti jai ant galvos. Ji tuo tarpu iš vietos susijudino, o aš kaip ilgas su kopečiukėmis sukritau ir dikčiai apsikuliau, kad net dabar šonus ir sprandą skauda.

— Tas viskas gražu — atsiliepė pagaliau septintas ir paskutinis — jųs visi savo pačių prisakymus išpildėte; dabar matau, kad man reikės už jus visus užmokėti, kadangi aš vienas negalėjau išpildyti to, ką man mano pati buvo prisakius išpildyti.

— Tai turėjo but kas gero — prabilo visi draugai.

— O, esu persitikrinęs, kad mano vietoj kiekvienas jųs taippat butų nieko neišpildęs ir nieko nepasakęs prieš. Šitai kaip tik aš parėjau namo, pati man sako: "Regis, tau vargdienėli, dar gerti norisi? Eikk, karvelėli, į virtuvę ir tenai išsigerk nors du kibiru vandens, gal tada galėsi troškulį apgesinti". Tai-gi teiskite dabar patįs, ar galėjau pačios paliepimą išpildyti? Norėjau vienok vis-gi nors pabandyti; prisileidžiau jau vieną kibirą vandens, bet pasižiurėjus į tokią daugybę mane apėmė toks pasibiaurėjimas, kad paskui tariau pats į save:

— Ne! tegul užmokėsiu Dievas žino kiek, bet tiek daug vandens neišgersiu!

GYVENIMAS.

Jaunas vyrukas, norėdamas pakeisti savo gyvenimui butą, vaikščiojo po pigias miesto Vienos dalis ir ant galo viename priemiestyj atrado gyvenimui atsakantį butą.

Koks-gi buvo jo nusistebėjimas, kuomet buto savininkas, paklausimus, ko jis už butą norįs, pasakė keturių šimtų guldenų kainą, tokią aukštą, kokios ligitol niekas tenai nebuvo dar girdėjęs.

Jaunikaitis tat, pamąstęs valandėlę, paklausė:

— Ar prie to buto yra arklydė?

— Kam tamstai arklydė? — atsakė savininkas. — tamsta arklių neužlaikai?

— Man, kas teisybė, arklydė nereikalinga — atsakė jaunas vyrukas — tiktai norėjau patirti, ar ponas ją turi, kad butų kur pastatyti asilas, kuris už tą butą galėtų mokėti keturius šimtus guldenų.

MIKALOJUS.

Pietinėj Prancijoj šventas Mikalojus yra lai-

(Toliaus bus).

F. Bernatowicz

Pajauta

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriškas Romanas

Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

lužta, įpuola minia kareivių su ginklais, puolasi ant beginklių senių ir moterų, nuplėšia jų rubus ir, pridėdami geležį prie krutinių, dar reikalauja aukso ir turtų: vienas jų, matydamas brangų retėžį ant Auksės, norėjo jį nuplėšti, bet drąsi moteris, gindamasi kardu, ilgai jam nepasidavė. Pajauta jau mislijo, kad atėjo paskutinė valanda jos gyvenimo ir, atsiduodama dievams, labai gailėjosi, kad atmetė nepažįstamojo pagalbą. Tuomtarpu Auksės drąsa patraukė ant jųdviejų kitus plėšikus, kurie sužeidė jai ranką; bet čia pripuola Traidėnas su ginklu ir, drąsiai ant jų užpuolęs, nuvaiko juos toli nuo savęs; paskui pagriebęs į rankas pusiau numirusią Pajautą, kurios laikėsi sužeista Auksė, tarp sumišusios minios, darydamas sau kelią kardu, išveda per šonines duris ir nuveda į mažiau pavojingą vietą. Naktis, kurios tamsą ne visur sunaikino pergalėtojų pakurta ugnis, leido išėjusiems pamislyti apie saugesnę pasislėpimui vietą. Kada pradėjo jau liuosiau kvėpuoti Pajauta pažino savo išgelbėtoją.

— Kur-gi mus vedi, dievuotas kunige? — klausė perimta dėkingumo.

— Tai-gi apie tai ir misliju — atsakė Traidėnas. — Misliju, kad geriausia butų dasigauti į šventą gojų.

— Vesk mane į pilį, vesk mane prie tų žmogžudžių, kad numirčiau šale savo vyro! — šaukė Auksė.

— Veskie mus prie Vilijos — tarė Pajauta — ten gal rasime luotelį ar valtį ir nuvažiuosime į Kernavą.

— Tas butų aršiausia — atsakė Traidėnas. — Visi upės krantai apstatyti kareiviais. Ar-gi nematote žvilgėjimo tarp ugnių?

— Jau negaliu paeiti — tarė Auksė. — Žaizda mane silpnina. Prisėskim ant valandos šičia prie muro.

Buvo tai atoki vieta nuo vidurio miesto, kuriame buvo didžiausias trukšmas; muras pradėto namo buvo jų tuomtarpine slaptyne: ten apžiurėjo Auksės žaizdą. Nelaiminga Vaidylo pati, dirstelėjus į ugnia apsiaubtą aukštąją pilį, pradėjo graudžiai verkti. Traidėnas stengėsi ją suraminti, tvirtindamas, kad liepsnos gali but parengtos priešams ant pražuties, kad paėmimas pilies nebuvo taip lengvas ir nereikia mislyti, kad Keistutis butų labai nuožmus. Mažai tas ramino Auksę. Vostik šiek-tiek pasilsėjo, tuojaus norėjo bėgti į pagalbą savo brangiems asmenims; bet sužeistas jos delnas nedaleido paimti ginklą, o Pajautos ašaros ir Traidėno prašymai užgesino jos karštį; tuomet apšaukimas trimitomis, kad sudėti ginklus, ir prigesintos ugnįs sumažino trukšmą ir sumišimą. Kartais tik slapta galima buvo pamatyti ieškantį grobio kareivį, arba žmones, ieškančius nakvynės. Auksė tankiai ištempdavo ausis ant kalbos praeinančių žmonių, norėdama ką-nors išgirsti, kas dedasi pilyj, bet nieko naujo neišgirdo. Traidėnui pasirodė, kad kelis kartus išgirdo Pajautos vardą ir, atmindamas kuntoro žabangas, rodijo koveikiausia kur-nors eiti.

— Žinau kur nuvesiu jumis — tarė į jas — ten ramiai perleisite naktį ir lengviau galėsite dasigauti į Kernavą; tik kogreičiausia eikime iš čia, nes čia labai pavojinga vieta.

Pagriebęs jas už rankų traukė per laukus prie tėvų Pranciškonų vienuolyno, kur laimingai pribuvę, pradėjo smarkiai belsti į vienuolyno vartus. Nusigandę nuo užpuolimo ant Vilniaus tėvai, apsitvirtino pagal savo išgalę; patįs pasislėpę cieliuose, meldėsi laukdami kol su jais stosis Dievo valia. Išgirdę bildėsį tikrai mislijo, kad priešai užpuola ant vienuolyno ir ilgai neišdrįso prisiartinti prie vartų: matydami vienok, kad ikšiol dar neišlaužė durų, išdrįso užklausti, kas ten beldžiasi, išanksto pranešdami, jog esą neturtingi ir nieko negalį suteikti.

— Męs nieko nereikalaujam — atsakė Traidėnas — tiktai pasislėpimo ant valandos. Męs esame geri žmonės. Atidarykit dėl Dievo meilės. Atvedžiau dvi žymias ir nelaimingas moteris.

— O, tai čia jųs, dievuotas karžygi? — atsišaukė drebantis vienuolio balsas. — Pažinau jus išsyk. Juk turėjo buti tik viena moteris, o dabar kalbate apie dvi; atidaryčiau, gal rastųsi ir daugiau. Geras iš jųs apaštalas! Nustokit, žinome, žinome kokios prieglaudos ir kokioms moterims prašote. Eikite, eikite sau toliaus, palikite mųs namą nesuteptu.

— Juk nieko tas jums nekenks — atsakė nusistebėjęs Traidėnas — kad suteiksite prieglaudą nelaimingiems pabėgėliams. Sakau jums, kad tai yra aukštos kilmės moters, Jagaila su laiku jums gausiai užtat užmokės, tiktai atidarykite duris.

— Gal but, gal but — kartojo vienuolis. — Puikiai mums išeitų, kad kunigaikštis išgirstų, jog čia duodame prieglaudą krikščionims, kurie gabena ir krikštija lietuviškas moteris. Kad ištikro taip butų, gal Dievas uždengtų mus savo malone; bet žinau, dievotas karžygi! kokis yra tas jųsų vertimas prie tikybos ir kokius katakumenus*) vedatės. Eikite su jais, kur norite, nes aš visai nemisliju atidaryti durių.

Traidėnas negalėjo suprasti, ką reiškia taip įdomųs išsikalbėjimai. Vadinimas jo dievotų karžygiu ir priminimas sutarties dėl priglaudimo kokios tai moteriškės, davė jam suprasti kokią klaidą, kurioje randasi vienuolis. Bet nežinojo, kokiu budu jam parodyti tą klaidą. Pajauta, iš prigimimo nedraugiška krikščionims ir žiurinti į juos iš blogos pusės, rodijo savo vadui pamesti nevertus senius ir prašė nuvesti į artimą butą, kur spingsojo žiburys; Auksė taip-gi to norėjo. Tuomtarpu jaunikaičiui užėjo ant mislių ženklas, kurį buvo įsakęs Visbarui paduoti vienuoliams. Dar kartą sudavė į vartus ir dukart riktelėjo: "Drąsa ir viltis!" Tuojaus durys atsidarė. Trįs vienuoliai su žiburiais rankose išėjo pasitikti ir nuvedė juos su pagodone ir džiaugsmu į savo butą. Kiekvienas žingeidžiai žiurėjo į akis Traidėnui ir stengėsi suprasti jo mislį. Auksė negalėjo atsistebėti tokiai stebuklingai galei poros žodžių, kurie taip permainė senius.

Kuomet čia pabėgėliai liuosesniu kvėpuoja oru, grįžkime į Vilnių ir pažiurėkime, kas tenai atsitiko.

XVI

PRAKILNUS BELAISVIS.

Taip pasaulyj niekam nėra locno nieko
Šiandien tas mano, rytoj bus kitam name,
O paskui dar kitam, antram ir trečiam,
O męs, nei sausas lapas žemyn nuo medžio puolam.
J. Kochanowski.

Pirmutine Keistučio rupestimi buvo sugrąžinimas sostapilyj tvarkos. Bet, kaip jau aukščiau matėme, sunku buvo numalšinti įšėlusius kareivius, kuriems tuomet buvo mylimiausia žaisle grobių plėšimas; nutarė tat gerai nubausti prasikaltusius. Apgarsinimas liuosybės pergalėtiems ir sudrutinimas pilies — buvo jo pirmu darbu. Dalį karumenės išsiuntė jisai pagalbon Vytautui prie Polocko. Keistučio kareivių mušyj mažai dingo; daug daugiau žuvo ir liko sužeistų iš pergalėtų pusės. Žudymas ir ugnis dar davėsi matyti daugelyje namų, kas labai apsunkino pergalėtojo širdį. Išdaužyti langai ir durys, išdraskytos krautuvės, sukapotos skrynios, rodė, ką umu laiku gali padaryti pašėlimas. Jurga, Keistučio užsitikėtinis, ieškodamas sumišime sau naudos, nepaisant aštrių įsakymų, per pirštus žiurėjo ant karumenės darbų, rupindamasis tik tuomi, kad jo nelenktų dalis grobių. Nuvarginti gyventojai matė į kieno rankas teko jų turtai, bet bijodami tarno labiau nei pono, neišdrįso prašyti sugrąžinimo arba skųstis kunigaikščiui.

Jagaila buvo paliktas savo rumuose po sargyba. Nestokavo jam ištekliaus ir pagodonės, priderančios jo kilmei, vienok jautėsi, nors ir be pančių, paprastu belaisviu.

.....Turėjo tat nelaimingas kunigaikštis laiko apmislyti savo jaunystės klaidas, ir su gailestimi patėmijo, kad pirmutine priežastimi jo nelaimės, buvo neaprokuotas silpnumas prie savo numylėtinio, kuriam užsitikėjo. Nuolatiniais pasisekimais nepapratęs prie taip didžio nužeminimo, atmindamas dar nesenas pergales lenkų, Lietuvos valdovas, kuriam ikšiol viskas sekėsi, viskas pasidavė, skaudžiai atjautė nesmagų savo padėjimą. Rupėjo taip-gi likimas, kokį jam rengia ant ateities jo pergalėtojas; nors iš švelnaus su juomi apsiėjimo galėjo tikėtis geresnės ateities, vienok jautė, kad Lietuvos valdovu jau daugiau nebus, ir tas jam labiausia skaudėjo. Bet, kaip kiekvienas nelaimingas savo padėjime myli matyti ką tokį, kas žada pagerinti ateityj likimą, taip ir Jagaila turėjo tą viltį. Labiausia dar jis pasitikėjo ant pasisekimo jo karumenės su Polocku. Mislijo, kad Skirgaila, jaigu tik jam pasiseks pergalėti Andriejų, neužmirš sudaužyti jo pančių ir, ar tai ginklu, ar užlaikymu belaisvėj pergalėtojo sunaus, lengvai galės jį paliuosuot ir sugrąžint jam Vilnių. Bet taip saldžias svajones naikino atminimas kryžiokų, kurie, kaipo niekšai, tarnaujanti tiktai laimingajai pusei, greitai atsisakę nuo sutarties, rodėsi jam nerems daugiau Skirgailo. Taip apmislydamas savo padėjimą su nekantrybe laukė valandos, kurioje pamatys dėdę, savo pergalėtoją. Ten jau buvimas motinos, kuri, paniekinus Keistučio malonę, velijo buti drauge su sunum, labai jį krimto. Jagaila gerai žinojo, kad ji senatvėje nelengvai pergyvęs tą nelaimę ir liudnai ją perserginėjo, bet ji jo nei klausyti nenorėjo.

— Kad bučiau paklausęs tavo rodos, miela motin — kalbėjo vaikščiodamas po kambarį, kurio duris saugojo sargyba — nebučiau nustojęs šalies, ir ant senatvės nebutum sulaukus šito kalėjimo! Kad bučiau nors Davainai neleidęs vilktis paskui tą lenkę, gal jisai butų geriau apsaugojęs vartus. Kam ant tų prakeiktų vestuvių nesirupinta daugiau Keistučio pasiuntiniu? Kodėl niekam neatėjo į galvą, kad tie pirkliai ir amatninkai yra išdavikais? Ar-gi niekam negalėjo pasirodyti pažvelgtinu jų taip didis skaitlius? Apie save vientik išdavikus teturėjau; visi geidė mano prapulties, visi išdavinėjo mane, visus liepsiu nužudyti! — Ką sakau? — Kur esmi? O, atleisk man, motin, atleisk man nelaimingą beprotystę; išdaviau pats save! Tu man gerai rodijai, bet aš neklausiau tavęs. Bet kam-gi tu čia esi? Tai ne tau vieta! Keistutis neturi nieko prieš tave. Keistutis nori kad gyventum pilyje, taippat, kaip kad aš ją valdyčiau.

— Aš tau, sunau, nieko neišmetinėju, neprimenu tavo klaidų — kalbėjo ramiai kunigaikštienė — palik tat man liuosybę gyventi, kur man patinka. Tu esi nelaimingu ir gal busi ilgiau, negu tavo sena motina. Aš tave nešiojau savo ysčiuje, o tu nori, kad eičiau nuo tavęs į pilį, kurią tau išplėšė žiaurus tavo dėdė. O dukte mano! Brangi mano Aukse! ar-gi nepraneš man, kas su ja dėjosi?

— Anksė turėjo laiko paspręsti ir gal randasi dabar kur-nors saugioj vietoj; kas-gi jai blogo galėtų

(Toliaus bus)

*) Senovėj taip vadino rengiančiuosius priimti krikšta.

Wl. Reymont.

TEISMAS.

(Tąsa).

grindų, susipurtė, persivertė, vieną ir kitą kartą į sieną atsimušė ir dingo.

Gaidos gulėjo ant žemės, dručiai virvėmis surišti, tartum, avinai, rekė iš visų jėgų, draskydamiesi ir baisiai keikdami.

— Pas bažnyčią su jais, ten juos nuteisime! — paliepė Andrius.

Išvilko juos iš stubos ir vilko keliu, lazdų nesigailėdami, nes priešinosi, rėkdami, tartum, piaunami, moters bėgo šalimis, vaitodamos ir pasigailėjimo melzdamos, spardė ją kojomis, gindamiesi, tartum, nuo rizgančių šunų.

— Skambint, lai visas sodžius susirenka! — riktelėjo maišininkas.

Pradėjo tirštai snigti, kad net šviesiau pasidarė.

Suskambino varpai, tartum, ant gaisro ir jau be perstojimo skambino, paniurai ir baisiai, ir net varnos pakilo nuo varpinyčios, sukdamos aplink bažnyčią, o iš kaimo bėgo minia moterų ir vaikų.

— Žmones, pasigailėkite! Pagalbos! Dėl Dievo! — baubė Gaidos, nerimastingai blaškydamiesi, bet jiems niekas neatsakė, vis minia ėjo tylėdama. Tyliai užėjo ant šventoriaus ir sviedė surištuosius prieš bažnyčios prieangį.

— Ką męs kalti? Už ką? Pagalbos! — rėkė, stengdamiesi atsikelt, bet kieno tai parspirti vėl parpuolė, tartum, kaladės, keikdami, ir grąsindami baisiu kerštu visam kaimui.

O Andrius pasilipėjo ant bažnyčios prieangio, atsirėmė į duris, nusiėmė kepurę ir garsiai prabilo:

— Brangųs broliai!

Nutilo bobų aimanavimai valstiečiai susispaudė, o galvas palenkę, nes krito šlapias ir tirštas sniegas, atidžiai klausė.

— Tą jums pasakysiu, broliai: kaip pavasarį valstietis išeina su akečiomis į lauką, kad jį nuo žolių apvalyti, lyginai akėja, pirm neg' grudą mes į jį, taip ir pasauly dabar atėjo laikas, idant piktą naikyt... Jau pradeda tą kituose valsčiuose ir parapijose: jau išvarė raštininką iš Olšos, Virkuose vagius išmušė, o išvarė iš Grabikų. Ir pats tą daro, pats, nes jau toks blogas pasauly surėdymas, kad tu, valstieti, dirbk, prakaitą liek, padotkus mokėk, kariuomenėn eikk, o kaip tau skriaudą daro, tai pasilieka tik vienas Dievas, arba tuščias kalbėjimas.

— Vai teisybė! teisybė! — patvirtino, atsidusdami.

— Tą jums sakau, kad jau atėjo laikas, žmonės neturi kam pasitikėt, kaip tik patįs sau! Patįs turi galvoti, patįs ginties nuo skriaudų ir patįs ieškoti teisybės! Laukėme ilgus metus ir kentėme visokį skurdą ir nieks mums nepatarė, nieks nepagelbėjo! Ir kaipgi? Teismai ne dėl teisybės, ne valstiečiams kitokios įstaigos, globa ne nuskriaustiems! Tą kiekvienas žino, kas turi protą. Tik turbut jau nėra kitokio išėjimo, kaip tik daryti tą patį, ką ir kiti žodžiai daro.

— Užmušt niekšus! Kojomis užspardyt! Pusiau perplėšt! — pradėjo įsiutusiai šaukti, mesdamiesi su lazdomis ant Gaidų.

— Nuštilkite! Sustokite, šunsnukiai! — suriko Andrius, savimi juos pridengdamas. — Palaukite! Žinome męs, kad tai yra vagįs, galvažudžiai ir išdavikai, kuriuos reikia nubaust, bet pirmiau, kas ką turi prieš juos, tegul viešai, į akis pasako. Nes teismą čia darome, o ne žudymą. Ne dėl keršto juos atvilkome, bet tik ant užtarnautos, teisingos bausmės.

Susiglaudė žmonės, nes kaip ir nesmagu buvo pirmutiniam išlysti, susiubavo, sušuko visi kartu, priminėjo savo skriaudas, grusdamiesi prie surištųjų; pagalios malunininkas išėjo priekyn, ranką pakėle ir tarė iškilmingai:

— Prieš Dievą ir žmones liudiju, kad pavogė man arklius ir keturis šimtus rublių. Sugavau juos... Su peiliais privertė mane prisiegti, kad neišduosiu jų! Kerštu grumojo. Yra tai aršiausi galvažudžiai!

— O aš liudiju, kad Gaidos man karvę pavogė — tarė antras.

— O man kiaulę.

— O man kumelę su kumeliuku — liudijo panašiai. Valstiečiai klausėsi paniurai tų liudijimų.

Nustojo snigti, bet vėjas pliekė į bažnyčią ir medžius lenkė prie žemės, pa-

Remkit tuos biznierius kurie garsinasi "Katalike."

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS

Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.

Užtenka pamatyti lange iszdaisytas o artistiszkai iszbaigtas fotografijas kurios iszeina isz jo dirbtuvės. Iszdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypacz męs dėl savo tautieczių padirbame geriausiai. Kas pas mus sykį atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiu atsilankyti o persitikrinsite apie mano darbą. Apsimoka atvažiuoti ir isz tolesnių pakraszczių. Duodam lebai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirszkit adreso.

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA

ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturaliszką paveikslą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, męs užtikrinam, kad mųsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad męs mokame ir žinome kaip gerą darbą reik atlikti. Nesitikėkit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neužtenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytų. Didžiausias pamatas mųsų biznio yra užganėdinimas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2139 Chicago, Ill.

Naujausia ir Gražiausia iszdirbiste Fotografiju.

Męs iszdirbam paveikslus pagal naujausią madą kaipo ant vestuvių, pikninkų ir balių dėl to, kad męs esame iszsilavinę geriau ne kaip kiti paveikslų iszdirbėjai. Męs savo darbą gvarantuojam. Aptaisom į abdarus.

T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS

3448 So. Halsted St., — — — Chicago, Ill.

LIETUVIS KRIAUCZIUS

Siuva visokias vyriszkas drapanas kaip tai: Overkotus ir visokios mados Siutus. Meldžiu szelpt tautietį, o busite užganėdinti. Turiu daugelį visokių ceikių; priegtam senas drapanas czystiju, skalbiu, taisau ir kvarbuoju. Meldžiu kreiptis pc antraszu:

J. Kuczinskas,
238 Slocum St. Kingston, Pa.

TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žydus, kur galima gauti naminių puikių rakandų, peczių, lampų, vanų ir kitokių visokių daiktų koki yra reikalingi į namus. Mano krautuvė yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavorais. Taipgi nepamirszkit kad asz duodu dovanas nuo szimto penkis dolerius. Užkviecziu visus savo tautieczius atsilankyti.

St. Pocevicze

3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

MRS. EDWARD BRADEL

Dirbtuvė Kukardų, Szarpų, Veliavų ir Bažnytinių Karunų. Pristato Draugystėms parėdus. Siuva Sidabru ir Auksu. Reikale meldžiame kreiptis prie mųsų, o męs stengsimėsi kiekvieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.

1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

VIENATINĖ LIETUVIŠKA DIDELĖ KRAUTUVĖ

Gerausiu armoniku, skripku, klernetu, triubu, koncertinu ir daugybę visokiu muzikaliszku instrumentu. Puikiausiu dziegoreliu, lenclugieliu, visokiu graziu žiedu, geru britvu, drukavojimui maszinukiu, albumu, revolveriu, kryžiu, guminiu litaru, istoriszku ir maldaknygiu, visokiu graziu popieru del raszymo gromatu tuzinas 25c., 5 tuz. už $1.00. Atsiusk savo tikrą adresą ir už 5c. markę o apturesi No. 3 katalogą su 450 paveikslu ir 1.000 visokiu naudingu daiktu. Asz gvarantuoju kad mano tavoras pirmos kliasos o prekes pigesnes kaip kitur. Orderius iszsiunczIu greitai in visus Amerikos, Kanados ir Anglijos krasztus. Kviecziu visus atlankit su visokiais pirkiniais ir orderials pas K. WILKEWICH, Dep. K. 112 GRAND ST. BROOKLYN N. Y.

Jonas M. Tananevicze,

Agentas dvieju didziausiu ir geriausiu „Fire Insurance" kompaniju ty.

„Continental ir Royal Fire Insurance Co."

Noredami insekuruoti savo locnasti atsikit pas

JONA M TANANEVICZE,
3244 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

Praneszame visiems lietuviams ant Bridgeporto ir apielinkėj kad musų ofise randasi ofisas dviejų gerų Insurance kompaniją „Continental ir Royal Insurance Co."

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY COMPANY.

Pristato ir prikala visokias metalines lubas į sztorus, ofisus ir tt. už žemą kainą. Reikale kreipkitės prie jų.

28 LAKE ST.

PASARGA: "Už korespondencijas ir apgarsinimus "Kataliko" Redakcija neatsako.

Administracija Liet. Teat. Dr-stės po priegloba Szv. Martino.

V. Urbanovicze Prez.
1623 S. Canal St.
Vincentas Armonas Vice-prez.
945—33rd St.
Martinas Z. Kadzievskis Sekr. Prot.
3244 So. Morgan St.
Mr. Antanas Kasperavicze Sekr. Fin.
884—33rd St.
S. P. Tananevicze Kasierius
3244 So. Morgan St.
REŽISZIERIUS TEATRU
Martinas Z. Kadzievskis
3244 So. Morgan St.

Administracija D. L. K. Vytauto Politiško Kliubo

WILKES-BARRE, PA.
John S. Lopatto.
Attorney-at-Law, Prezidentas.
47-48-49 Bennett Building.
Petras Aceviczius Vice-Prez.
58 Sheridan St.
Sylvestras Pileckis Sekr. Prot.
462 E. South St.
Kazim. Kuczinskas, Sekr. Finansų
180 N. Washington St.
Ant. Sheskevicze, Sekr. Finansų
501 New Grant St.
Jurgis Bekus Kasierius.
138 So. Meade St.
Petras Mazeika Globėjas Kasos
662 Northampton St.
Jos. Brrzdaitiss Glabėjas Kasos.
480 Stanton St.
Juozas Grimaila Marszalka
31 Tonnary St.

Vyriausybė Susivienijimo Lietuvių Namų Savininkų.

Aleksandra Byanskas, Pirmininkas,
3327 Auburn Ave.
J. K. Chmelauskas, Rasztininkas,
3231 Auburn Ave.

Kliubas Lietuvos K. Mindaugio.

J. V. Zacharevicze, prez.
917 33rd st.
Martinas Kadzievskis sekr.
3244 So. Morgan st.
J. M. Tananevicze, kasierius,
3244 So. Morgan st.
Kun. M. Krauczunas, kapelonas,
32nd Pl. and Auburn ave.

Draugiscių reikalai.

Pask. ir Bud. Draugystė KEISTUTO No. 1

Szi Draugystė skolina pinigus dėl nupirkimo arba statymo namų ant lengvų išlygų. Serijos prasideda parsidavinėt kožną czvertmetį. Susirinkimai atsibuna kožną ketvergą 8 val. vakare L. Ažuko salėje 3301 Auburn Ave. kertė 33 gat. Norėdami daugiau dasižinoti atsiszaukit pas K. F. Pocių 944-33rd St.

Pajieszkojimai.

Paieszkau savo tėvo Jurgio Karpaviczius, paeinanczio isz Suvalkų rėd., Senapilės pav., Narto kaimo, buvo iszvažiavęs į Lietuvą ir girdėjau, kad sugrįžo atgallos į Ameriką. Jis pats ar kas apie jį žino meldžiu duot žinę ant szio adreso:
J. Karpaviczius, 50
3227 Auburn Ave. Chicago, Ill.

Paieszkau savo kaimino, Antano Urbuczio, Kauno gub., Raseinių pavieto, Gaurės parap., Sarapiniszkių kaimo. Meldžių duoti žinią jisai pats arba kas kitas, nes turiu labai svarbų reikalą. Atvažiavo jo sunus pas mane norėjo žinoti apie savo tėvą. Malonėkite atsiszaukti po antraszu:
N. Jusczius,
3344 Fisk St. Chicago, Ill.

Paieszkau savo draugo Stanislovo Grekesto paeinanczio Kauno gub., Telszių pavieto, Gargzdų parap., Kvetinų kaimo 4 metai Amerikoje, pirmiau gyveno Westville, Ill., o dabar nežinau kur yra, ar gyvas ar miręs. Meldžiu atsiszaukti po adresu:
Franciszkus Milvertas,
138 Penapscot St. Rumford, Me.

REIKALINGAS vaikas prie aptiekos darbo mokintiesi, turi susikalbėti angliszkai. Atsiszaukite pas:
J. E. Krzywinski,
3149 So. Morgan St.

ANT PARDAVIMO.

Farmos! Farmos!

Pulkioje aplinkinėje Rock Island Frisco geležinkelio valstijose Texas, Oklahoma, New Mexica, Kansas, Arkansas ir Missouri yra tukstancziai akrų derlingos drėgnos dirvos. Tiejie akrai dirvos laukia Jusų apgyventi juosius. Męs maloniai energiszkai suteiksime pagelbą, praktiszkams kokios tautos nebutų žmogui rasti atsakanczią vietą. Tų farmų placzius apraszymus tuose steituose galima gauti savo prigimtoje lietuviszkoje kalboje. Užklausiant, pridėkite markę dėl atsakymo. Adresuokite:
C. B. SCHMIDT, Commissioner of Immigration, Room 1100 La Salle Station Chicago, Ill. arba Room 1100 Frisco Building, St. Louis. JOHN SEBASTIAN, Pass. Traffic Manager.

Parsiduoda naminiai rakandai labai pigiai, nupirkę galima tuojaus gyventi. Yra labai paranku dėl jaunų žmonių. Geriausia galima matyti nedėlioms.
3045 Throop St.
A. W. Chicago, Ill.

Ant išžrandavojimo ant Buczernės namas, labai pulkioje vietoje kur jau buvo Buczernė per ilgą laiką ir gerą biznį darė, nes tame miestelyje dar nėra jokios Buczernės, pertai iszrandavoju, kad asz užsidėjau kitą biznį. Atsiszaukite pas:
B. Kareiva, 50
501 Moen ave. Rockdale, Ill.

Ant pardavimo karczema geroje lietuvių apgyventoje vietoje. Parsiduoda dėlei silpnos sveikatos. Atsiszaukite pas: A. Marozas, 49
4524 So. Wood St. Chicago, Ill.

Parsiduoda labai pigiai Buczernė ir Groseris. Biznis iszdirbtas per kelis metus tarp lietuvių ir slovakų geroje vietoje ant kampo. Praszom atsiszaukti pas
JOKUBAS LIDZIUS, 50
16 & Sangamon av. R R 8, Springfield. Ill

Ant pardavimo saliunas, lietuvių apgyventoje vietoje, labai gera vieta dėl biznio. Parsiduoda dėlto, kad uždeda kitą biznį. Atsiszaukit:
Mrs. O. Žiliene, 51
943 — 33-rd St. Chicago, Ill,

A ✝ A

Praneszu savo gentims ir pažystamiems, kad mano motere Antonina Sznipiene (Adomaiczlutė) persiskyrė su sziuom pasauliu 19 d. Lapkriczio 1909 m. o 23 d. Lapkriczio su visoms bažnytinėms apeigoms tapo palaidota ant lietuviszkų kapinių Wilkes-Barre, Pa. A. a. Antonina paėjo Suvalkų gub. Vilkaviszkio pav., Naumiesczio parap., Suklelių kalmo, 37 metų amžiaus, 15 metų pragyveno Amerikoje, o 14 metu ženota, su vyru pragyveno dideliame sutikime. Lai buna szios szalies žemelė lengva. Su dideliu skausmu szirdies ir dideliame nuliudime lieku jos vyras:
Juoz. Sznipas,
386 New Grove St.
Wilkes-Barre, Pa.

Franciszkus Levickis lietuvys, specialistas-karpenderis. Stato naujus ir taiso senus namus, jaigu kam butu reikalas, meldžiame kreiptis pas jį po adresu:
FRAN. LEVICKIS,
4342 S. Paulina Chicago, Ill.

SVIETIŠKI PAVEIKSLAI.

Litografuoti paveikslai vienoje spalvoje. juodai ant balto, kurie privalo rastis kiekviename name, kad pagražintų kiekvieno lietuvio stabą.

Gėdeminas, Didis Lietuvos Kunigaikstis, apima Kijavos pilį 1318 metais: maskoliai, puldami priesz jį ant kelių, paduoda jam duoną ir raktus. Miera 22x28 Kaina. 30c
Didis Lietuvos Kunigaiksztis Keistutis, 22x28.....35c
D. L. K. Vytautas, 22x28.....35c
D. L. K. Algirdas, 22x28.....35c
D. L. K. Gedeminas, 22x28.....35c
Simonas Daukantas, 22x28.....35c
Dabartinis Popežius, Pijus X, koloruotas, 18x25.....25c

Tie visi paveikslai pulkiai iszrodo, gali buti gera atminimo dovana ant szvenczių arba ant varduvių. Siuncziant pinigus ir užsakymus uždėkite adresą:
JOHN M. TANANEVICZ,
3244 So. Morgan St., Chicago ,Ill.

LOYOLA UNIVERSITETAS.

CHICAGO, ILLINOIS
(Buvęs Saint Ignatius College).
DAKTARISZKAS SKYRIUS
Ilinois Medical College.
PROVU SKYRIUS
Liucoln Law School

Czia yra proga katalikams daktarams ir advokatams visuose vakaruose. Czia yra vieta jauniems vyrams katalikams. Raszykit pas mus užklausimus reikalaudami katalogo. Męs turime ką nors Jums užimanczio. Mokintiniai gali įstoti į Daktariszką skyrių Sausyje 1910.

Antraszas:
Illinois Medical College,
807 Washington Boul. Chicago, Ill.
Lincoln Law School,
Ashland Block, Chicago, Ill.

Pigios knygos.

1 Vadovas arba Mažas Žodynas labai parankus išsimokinimui angliszkos kalbos 25c. 2 Vabalnykėnų Dainos, surinktos nuo lietuvių. Czia skaitytojas atras senlausias ir dabartinių laikų visas lietuviszkas dainas, kurias gal ne sykį yra girdėjęs arba ir dainavęs, todėl labai žin geidi 15c. 3 Pasakos. Pritikimai, Veselijos ir Dainos surinktos kun. K. Aleknavicziaus 20c. 4 Vadas prie Moterystės, labai naudinga knygelė tiems, kurie nori apsipažinti su moterystę 10c. 5 Burdininkų paslaptys, žingeidi knygelė tiems, kurie nori žinoti kas tai yra burtai 15c. 6 Moralliszkas kabolas. Paimta isz Saliamono knygų, pasakanti žmogaus laimę ir nelaimę 10c. 7 Tikrosios Dainos isz visur surinktos. Czia yra visokios įtalpos dainų: kariszkos, darbininkiszkos ir t.t. 10c. 8 Teisingos paslaptys. Czia yra iszaiszkinta visas ženybinis gyvenimas, kurį turi pažinti kiekvienas vyras, moteris, valkinas ir mergina 20c. 9 Dainos vasaros gražybių; tai yra viena isz naujausių dainų knygelė 15c. 10 Apgailestavimo balsai. Puiki dainų knygelė 15c. Šlėktų malonės arba majuvka; zingeidi knygelė 10c 82 Dvasiszki vadovai ir parmazonai arba balsumas Dievo rustybės 10c. Daktaras namuose 75c. Gaunamos pas:
STASYS VALASKAS,
10604 Curtis Ave. Chicago, Ill, 49

Dr. H. S. Herzfeld

Buvęs ciecoriszkas kariszkas gydytojas ir asistentas Kariszkos Klinikos odos ligų.
1934 W. 35th Street
Gydo plauczių, skilvio, odos ir visas paslaptingas ligos.
Priima ligonius nuo 8 iki 11 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare. Nedel. nuo 9 iki 1
PHONE YARDS 3212

TURI MIRTI.

Kuomet gydytojas pasako tuodu žodžiu apie jųsų šeimynos sąnarį, arba jųsų mielą draugą, kaip jie buva įskaudinanti! Tuo labiau jie buva skaudesni, kuomet jųs žinote, jog toji mirtis galima buvo išvengti, jaigu butų į laiką stropiai gydyta. Visada atmink seną patarlę, neleisti ligai tave apkariauti. Gydykis pirmame nesveikume. Jaigu liga apsireikštų trukume apetito arba silpnumu, Trinerio Amerikoniškas Kartvynio Elixiras turbut iššyk vartojamas. Jis skilviui sugrąžins sveikumą ir padidins veiklumą, da pildys gromuliojimą ir pripildys čystu krauju kuną. Jis pagydys uždegtas plėves ir sustiprįs organus. Aptiekose. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Vincentas Linka,

Keliaujantis agentas Chicaje, ir apielinkėje, pas jį galima užsirašyti ir atnaujinti už "Kataliką", teipogi pas jį galima gauti pirkti visokias knygas.

DAKTARAS WISSIG
ISZ SENO KRAJAUS

Gydo labai pasekmingai visokias ligas chroniszkas vyriszkas ir moteriszkas kurios yra uszsiseneje. Jaigu kiti jums nepagelbėjo, atsilankykit pas mane.

EGZAMINAVOJA PIRMU KARTU DYKAI
1727 18ta gat. tarpe Paulina ir Wood
Ofiso valandos: 10 iki 12 ryte, nuo 3 iki 4 ir nuo 6 iki 9 vakare. Nedeliomis: 10 iki 2 P.M.
Tel. Canal 3263.

BIBLIJA

Arba Szventas Rasztas Naujo Instatymo Lietuviszkon kalbon Iszguldė Vyskupas Kunigaiksztis Juozapas Arnulpas Giedraitis, antru kartu atspausta kasztu kun. S. Pautieniaus su komentorium parengtu kun. A. Staniukyno, telpa czia iszguldinėjimas szv. evangelijų visų keturių evangelistų. Apasztalų Darbai ir Apasztalų Rasztai pusl. 494 lietuviszkomis raidėmis.

Drutnose audekliniuose apdaruose su auksiniu ant nugaros paraszu ir auksiniu ant szono paveiksleliu, gerai iszrodanti, gera spauda kaina su prisiuntimu..... $2.00

Pinigus siųskite ant adreso:
JOHN M. TANANEVICZE,
3244 S. Morgan St.
Chicago, Ill.

Pasargos Skaitytojams!

1) Raszant laiszką į „Kataliko" redakciją visada paraszyk aiszkiai savo vardą, pravardę ir adresą.

2) Jeigu nori permainyti savo adresą, visada paduok savo senąjį adresą, o paskui naują. Jeigu pats ne moki gerai raszyti, tai adresą duok kitam paraszyti. Teipgi, jeigu ne žinai kaip toj ilyczia vadinasi, tai pažiurek gerai ant iktarnos, o tąsyk paraszyk adresą.

3) Pinigus į „Kataliko" redakciją gali siust registruotoj gromatoj, arba iszpirk „Money Orderį" ir siųsk prastoj gromatoj. Iszpirkęs „Money Orderį" ne laikyk pas save, tik tą didesnę melyną korcziukę prisiųsk į redakciją prastoj gromatoj, o baltą mažą pasilaikyk pas save.

4) Siuncziant mažiaus kaip vieną dolerį, gali prisiųst paczto markėmis, bet jeigu siųsi daugiau negu dolerį ar ir daugiaus, tai siųsk pinigus per „Money Orderį". Siuncziant markes, reikia nesuszlapinti ir įdėti liuosas, kad nesuliptu, nes sulipusias markes nepriimsime už pinigus.

5) Raszant į „Kataliko" redakciją korespondenciją, visada reikia apraszyti gryną teisybę ir padėti savo tikrą vardą ir pravardę, nes be to tokios korespondencijos netalpisime į laikrasztį.

6) Korespondencijas talpiname tik vien prisiųstas nuo skaitytojų, nuo ne skaitytojų jokių korespondencijų netalpisime.

Meldžiame godotinų raszėjų gerai temyti ant paduotų augszcziau paminėtų pasargų, kadangi tokiu budu palengvysite musų darbą prie atsakinėjimo laiszkų ir Jųs patys greičiaus gausite atsakymą.

„Kataliko" Iszleistuvė.

Pigios Popieros!

Labai pigios popieros su visokiais gražiausiais apvadais; kaip tai su amerikoniszkomis veliavomis ir kitokiais su visokiomis kvietkomis ir su visokiomis pavincziavonėmis, parduosime labai pigiai — taigi kas prisiųs $8.00 tai gaus 1000 (tukstantį) popierų ir tukstantį kopertų.

Teipgi tais paczias popieras su konvertais be kvietkų duosime už $6.00. Pinigus ir gromatas siųskite ant adreso
J. M TANANEVICZE,
3244 So. Morgan St. Chicago, Ill

Mokykla Szokiu!

Prof. S. Julius užtikrina iszmokyti jauną ar seną szokti gerai valc'ą 6 budais, kad gali eiti į publik salą valc'ą ar "Two Step" szokti už $3.00, jaigu gali vaikszczioti, tai galima iszmokti su 6 vakarais szokti. Mokslainė atsibuna Jono Paugos salėje po num. 1900 Union kerte 19 Sts. arti Halsted St. Mokinama kas utarninkais, seredomis ir pėtnycziomis vakarais, atsibuna nuo 8 iki 11 valandai. 49

TELEFONAS 1532 YARDS.
DR. J. KULIS,
LIETUVIU
....CHIRURGAS IR GYDYTOJAS....
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Turi gera praktika ir gydo pasekmingai visokias limpanczias, uzsisenejusias ir paslaptingas ligas.
3255 S. Halsted St. Chicago.

Naujas Lietuviszkas Saliunas
Stan. Rutkausko

Brolucziai mano meldžių pas mane atsilankyti, nes asz užlaikau pirmos kliasos gerymus, kalpo tai inportuotus isz Havanos cigarus, geriausia arielka, szaltą alutį, o vynas tai net isz pat Italijos, lieku. Su godone,
STAN. RUTKAUSKAS,
834—33-rd St. Chicago, Ill.

Raulai kur tu bėgi? Nugi pas PETRA SZLAKI, nes esu labai isztroskęs, o pas ji galima atsivėdytl, nes jis turi bavarska alų, gardžią ruską oczisszczina, cigarus net isz Havanos. Tai ilgiau negaliu su Tamsta kalbėti, lik sveikas, turiu skubinties, prie to jis duoda geriausias rodas visokiuose reikaluose ir provose. Teippat eina už vertėja į visokius sudus, priima visoklas provas, teippat ir už užmusztus fabrikose iszvaro teisingiausia. Parduoda namus ir lotus visose dalyse miesto. Padirba visokias poperas. Paskolina pinigus ant namu ir budavojimo. Teippat užsiima su asekuracija namų ir rakandų.
PETRAS SZLAKIS
(Tarpe 33 Place ir 33 Street.)
3321 AUBURN AVE. CHICAGO, ILL.
Telefonas Yards 2451.

Telephone Yards 2716.
URA VISI PAS
Juozupa Ridika.

Szaltas alus, skani arielka ir kvepenti Cigarai.
Turiu didelę salę dėl mitingų, veselijų ir tt.
3253 Illinois Ct. kertė 33 gat.

Telephone Yards 2750
PIRMOS KLIASOS SALIUNAS
T. RADAVICZE

Linksminkis brolau pas mane atėjęs, nes asz užlaikau szalta alų, geriausia vyna ir ruginė DEGTINE, o cigarai tai net isz pat Turkijos o prieto turiu didelę Halle dėlei Mitingų, veselijų ir kitokiu susirinkimu, kuris pas mane atsilankys tai bus szirdingai priimtas ir suramintas lieku Su godone,
T. RADAVICZE
936 — 33rd. Chicago, Ill.

KUR VAŽIUOJI JONAI

Užlaiko szaltą alų, geriausę degtinę ir kvepenczius Havanos Cigarus.
JOS. BALTRIMAS
3337 Auburn Ave. Kertė 33rd St.

Jonas Brazauskis
— UŽLAIKO —
PIRMOS KLIASOS SALIUNA
Szaltas Alus, Gardi Arielka
Kvepianti Havanos Cigarai
3200 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Kampas 32-ro Str.

Linksmiausias Saliunas
ANT BRIDGEPORTO
Mrs. Onos Žilienes

Galvos neskaudės, niekad nedejuosi, jei tik pas Žilienę broli nusiduosi. Cigarai Vynas Dektine rugine jau ant to nerelkia nei sakyt valkine, nes apie Žilienę visi gerai žino.
MRS. ONA ŽILIENE
943 — 33rd. St. Chicago, Ill.
Netoli S. Morgan Str.

Pa du dėl žinios visms lietuviams!

Kad asz Juozapas Bare metai kaip asz uždėjau tik ką skloda visokių gėrymų arb a Wholesale Liquor Dealer). Užlaikau visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu pigiau negu turiu Saliuną ir Svetainę dėl Mitingų Veselijų ir Balių. Meldžiu visų brolių lietuvių, kad reikalaudami kokiu nors gėrymų, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus už pigesnę kainą ir kat rie ateisite kaip persitikrinsite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siunczіu visokius gėrymus į visas dalis Amerikos.
JUOZAPAS BAREVICZE
1701 — 1703 So. Canal St. kam. 17 St.
CHICAGO, ILL.

Lietuviška Pirtis
ALEX KUPSHAS

Užlaikau geriausią lietuviszką, rusiszką ir turkiszką pirtį ant Bridgeporto. Mano pirtis buna ketvergais dėl moterų o pėtnycziom ir subatomis dėl vyrų. Taipgi užlaikau pulkų saliuna su visokiais skaniais gėrimais. Kuris pas mane atsilankys bus szirdingai priimtas.
3318 SO. MORGAN ST.

Phone 1044
Lietuviškas Saliunas
NORTH CHICAGOJ.

Užlaikau geriausius gėrymus, szaltą alų geriausią arielką ir puikius Havanos cigarus. Esu agentu West Side Brewery. Kas pas mane atsilankys bus užganėdintas.
JOS DACKEVICZE
10th and Victoria Sts. North Chicago

DYKAI! DYKAI!
REGISTRUOTA RAKTAMS RINKUTE

Ateikit į banką ir palikit vardą ir antrašą ir jaigu pamesit. raktai jums bus sugražinti. Adara kasdien iki 6 val. vakare. Subatomis iki 9 val. vakare. Mokam 3 proc. už padėlius, Apsaugojimo skrynukes randavojam už $2.50 ant metų.

Peoples Trust and Savings Bank
47-th St & Ashland Ave. Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE

Tuojaus szale Lehigh Valley dypo. Visokių arielkų ir alaus didelis zopostas, taipgi ir isz Europos visokių vynų, cigarų ir visokių valgių ir oisterių. Pakelevingi gali gauti nakvynę ir prieteliszką rodą visame. Taipgi parduodu szipkortes ant visų linijų ir siuncziu pinigus į visas dalis svieto pigiausiai ir sauglai.
121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

DR. F. BOZINCH
Lietuviškas Daktaras iš seno Krajaus.

Ofisas 519 Milvaukee Avenue
Phone Monroe 301
nuo 10 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare.
Gyvenimas 1629 N. Spaulding Ave.
Tel. 4823 Irving Park
priesz 9 vakare ir nuo 12 iki 2 po piet.

Mokinkimės patįs.

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo **10c.**
Aritmetika mokintis rokundų be mokintojo (apdaryta) **35c.**
Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

LIETUVIU UŽEIGA PAS
A. Paulauska

Užlaiko puikiausius gerimus kaipo tai szalta alų skania arielka ir puikius kvepenczius cigarus. Taipgi gerimus pristato ant balių veselijų, krikszti nų ir tt.
A. PAULAUSKAS
3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

TRADE MARK

Pamislyk Gerai

kad visi gėrimai turinti mųsų Trade Mark yra geriausi. Bandykit mųsų Ranger Spring Straight Kentucky Arielką. Mųsų geriausios arielkos.
IZIDOR KOHN & CO.
išdirbėja
3829 State St. Chicago, Ill.
Phone Douglas 3390

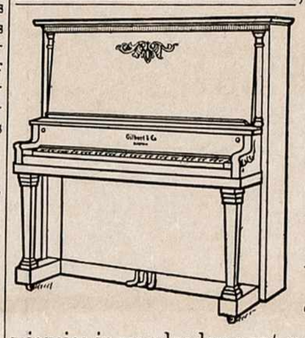

DR. G. GLASER

Sziuomi apreiszkiu pagodotai visuomeniai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 17 metų, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą savo locną namą po nr.
3149 So. Morgan. St.
Kertė 32-ros gat.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir ligsziol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir tolians mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavymo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų, ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba
Telefonas Yards 687
Dr. G. Glaser
3149 South Morgan Street
Kertė 32-ros gatvės.

A. COHEN,
užlaiko
DIDELE KRAUTUVE DRABUŽIU

Jeigu norite pirkti ką nors ant žiemos ir szvenczių, eikite pas A, COHEN. Tenai rasite visokių drabužių dėl vyrų, moterų ir vaikų. Turime daugyėę visokių puikių czeverykų. Mųs czienios labai žemos. Męs kalbame lietuviszkai
1334 Jefferson St - - Chicago, Ill.
(Senas No. 537)

Tel. West Pullman 104
pirmutinis
Lietuviškas Saliunas
West Pullmane.

Užlaiko puiklausią bavarską alų, puikiausią arielką ir kvepenczius cigarus taipgi užlaiko didelę salę dėl mitingų, veselijų ir tt. ir randasi pulkus uszkandžiai. Kas ateina buna svetingai priimti.
WM. MUKUS,
722 W. 120th St. West Pullman, Ill.

UŽSIRAŠYKITE "KATALIKĄ"

PIRKIT

Pijaną arba tokį pijaną, kuris pats grajija, tiesiok nuo išdirbėjo, o sučėdysit pardavėjų uždarbį. Męs padirbame taip plačiai žinomus, kaip: The Bradbury, Smith & Barnes, Webster, Henning, Willard & Whittier. Mųsų kainos žemiausios ir męs duodame ant mažų išmokesčių. Truputį vartoti pijanai labai pigiai.

The F. G. Smith Piano Co.
248 Wabash Ave. - Chicago, Ill.
A. N. MASULIS Pardavėjas, 3246 So. Halsted St.

TELEPHONE YARDS 1186
GERKIT
Gottfrieds Malt Extract ir Gottfrieds
geriausią alų o busite sveiki.
Bonkinis departamentas 2502 Wallace St.
GOTTFRIED BREWING CO. CHICAGO, ILL.

Telephone Yards 4175
A. BYANSKAS
GENERALISZKAS
Karpenderis ir Kontraktierius

Budavoja namus kaip medinius taip ir murinius. Darbą atlieka teisingai, gerai, greitai ir pigiai. Duoda geriausią rodą perkantiems senus namus ir pasako jų vertę. Eikite visi pas lietuvį.
3327 Auburn Ave., Chicago. Ill.

Telephone Yards 3547
C. J. KILL
kontraktierius
Perveżimo ir pakėlimo namų.
Visus užkalbinimus atlieka kuoveikiausiai.
939-33rd Pl. Chicago, Ill.

Dr. Marja Dowiatt-Sass

OFISAS	RESIDENCE
749 W. 18-th St.	2891 W. Harrison St.
VALANDOS	Near 52nd Ave. VALANDOS
nuo 9:30 iki 11:30 ryte nuo 4:30 iki 7 vakare	iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8:30 vakore
Nedeliomis tiktai nuo 9:30 iki 12 ryte	
TEL. CANAL 1208	TEL. AUSTIN 459

Skaitykit "Kataliką" o apsiśviesit.

Vietinės žinios.

Emeritura darbininkams. Gyvulių skerdyklų firma, Armuor & Co., turėsianti trumpu laiku įvykdinti pleną, pagal kurio senesni tos firmos darbininkai gausią emeriturą, o serganti pašalpą. To pleno ir viso projekto smulkmenų firmos valdininkai nenori tuo tarpu išaiš kinti. Bet regis tasai visas ple nas bus panašus tam, koksai yra Swifto skerdyklose.

Kiekvienas darbininkas, katras norėsiąs prigulėti prie os darbininkų organizacijos, okėsiąs mažas savaitines mokestis, o už tai jo šeimyna gausianti mirtinę, jei jam prisieitų mirti.

Susirgęs darbininkas gausiąs per kelias dešimt savaičių pašalpą. Po duotam darbo metų skaitliui, darbininkas turėsiąs teisę gauti iš tos organi zacijos emeriturą.

Sukrautas tasai darbininkų kapitalas busiąs globoje komiteto, kurian įeisią firmos perstatytojai ir darbininkų išrinkti atstovai.

Darbininkas, prigulintis prie tos organizacijos neatsisakąs absoliutiškai nuo pretensijos kas link paieškojimo atlyginimo pas firmą nelaiminguose darbo atsitikimuose.

Armuor & Co. firma užlaiko į 17.000 darbininkų savo įstaigose Chicago ir kitur filijose.

Tie pašalpos plenai jau išbandyta kitose įstaigose ir visur darbininkai tuo yra užganėdinti.

Tos organizacijos administracijos užlaikymo lėšas pakelsianti pati firma.

Kitos vietinės skerdyklų firmos panašus plenus jau senai turinčios.

Iš Armour & Co. firmos raporto pasirodo, kad pastaraisiais metais grynas pelnas Armour Packing kompanijai ir Armour Car Lines buvęs 7.800.000 dol., arba 39% įdėto kapitalo.

Barstyta pinigai. Mokyklų tarybos specijališko komiteto (prižiurėjimui mokyklų namų ir žemės) pirmininkas J. Downey apskaito, kad pastaraisiais dviejais metais tiesiok veltui išmesta nuo vieno lig dviejų milijonų dolerių mokyklų statymams ir pataisymams.

Už tai kaltinamas mokyklų tarybos architektas, D. H. Perkins, kad pastarojo biure esąs didis apsileidimas, taigi miestas ir turėjęs tokius didelius nuostolius.

Išpirmo norėta architektas išteisinti ir tame dalyke visą kaltybę suversti ant kito ko, bet tas nepasisekė padaryti.

Pasirodė, kad išleista pinigai visokiems nereikalingiems papuošimams, pirkta perbrangi medžiaga etc., žodžiu sakant, barstyta pinigai be jokio tikslo ir naudos.

Nutarta taigi dabar ant kiekvieno žingsnio susiaurinti išlaidas, kad uždengti tą milžinišką veltui išleistą sumą.

Mėnulio užtėmimas. Prieš praeitą subatą nakčia tuojau po pusiaunakčiui buvo matoma mėnulio užtėmimas. Tą mėnulio užtėmimą padarė žemė, kuri tuo laiku buvo atsiradus ant vienos linijos tarp saulės ir mėnulio. Mėnulis išrodė kaip didelė juodai-raudona bonė.

Kurkinų kaina. Kurkinų kaina, kuri užpereitoj seredoj buvo pakilus lig 30 centų už svarą, praėjus Dėkonės dienai nupuolė lig 17 — 18 centų svaras. Gyvi kurkinai parduoda po 13 centų svaras. Kadangi tų paukščių prigabenta miestan labai daug, o bėdinesni jų nepirko dėlei brangenybės, tatai ir kaina turėjo žemai nupulti. Tagi užuot Dėkonės dieną dabar galima kurkinus gardžiai valgyti.

Prasidėjo byla. Pereitą panedėlį prieš teisėją McSurel prasidėjo kelių kiniečių byla, kurie kaltinami už užlaikymą prie Clark gatvės lošimo namų (šulernių). Tuos kiniečius prokuratorijos šnipai suėmė ir uždarė kalėjiman.

Apskustieji sako, kad jie šulernes užlaikę žinant miesto valdininkams, kuriems duodavę kyšius. Vienas jų buvęs net kolektorium ir surinkęs tam tikras mokestis, perduodavęs miesto valdininkams.

Toji byla išvers eikštėn vėl visokius slaptus miesto valdininkų darbus ir darbelius.

Kova už mergaitę. Nedėldienio vakare už merginą susipešė du lenku vaikinu, Jonas Bogham ir Antanas Poranski. Tas atsitiko namuose, 2484 Clybourn ave., kur juodu gyveno. Kovota už kokią tai 17 metų mergaitę Anną Rodan su peiliais. Pirmutinis taip biauriai peiliu supiaustyta, kad tuojau nugabenta ligonbutin, o antras, lengviau sužeistas, policijos stotin. Mat, mergaitė abiem lygiai simpatizavus ir negalėta meile pasidalinti be peilių.

Katalikai žeminami. Nekoksai Mangasarian, katalikų didis priešas, tankiai mieste laiko visokias viešas moksliškas paskaitas. Pereitoj savaitėj patėmyta ant viršutinių geležinkelių stočių išlipinti afišai labai pasibiaurėtino turinio, kuris tiesiok užgauna kiekvieno kataliko jausmus. Afišai sekančiai skamba:

"Sukrėčiantis apsakymas.

Jauna kaimo mergaitė, turinti 17 metų, savo karžygiškumu, saldybe ir grynumu gelbsti savo kraštą nuo svetimžemių užpuolimo ir tautą apdovanoja nepriklausomybe. Už tą kiltą prisitarnavimą degina ją gyvą ant laužo neklaidi Bažnyčia, kaipo velnio apaštalė. Penki šimtai metų vėliau, ty. pereitą vasarą, toji neklaidi Bažnyčia ją įtraukė į šventųjų eiles... Toje pačioje paskaitoje p. Mangasarian sulygis paskutinę Joanos d'Arc beatifikaciją su Zolio apoteza".

Tame dalyke atsiliepia į Chicagos katalikus Chicagos arcivyskupijos organas "The World" ir kviečia visas Chicagos katalikiškas organizacijas, taippat visus katalikus, priversti viršutinio gelžkelio kompaniją, kad ji panašių papiktinančių afišų nelipintų ant savo stočių ir nepiktintų katalikų, kadangi viršutiniais gelžkeliais važinėja netik kitatikiai, bet ir katalikai.

Pullmano įstaigose gaisras. Andai vakare Pullmano vagonų įstaigose "Pullman Palace Car Co"., palei 119 gatvę ir Calumet ežerą, užgimęs gaisras ir gresė pavojumi visai dirbtuvei.

Ačių tik ugnegesių narsumui greitu laiku gaisras sukontroliuota ir tik sudegta vienų medžių vertės 25.000 dolerių. Gaisras užgimęs džiovykloje.

Lenkų galinčius. Lenkas drutorius "Zbyško" arba Ciganievič, visuose miestuose amerikonus ir svetimtaučius šluoja, kaip su šluota. Nėra abejonės, kad paims Gotchą, o tuokart šampijono vainikas teks europėnui ir tai dar lenkui. Įstabus tas "Zbyško".

Jusu Namuose

Jųs norit geriausią—niekas nėra geresniu dėl jųs draugų. Kiekvienam name turėtų rastis zopostas geros arielkos dėl priėmimo savo pažįstamų ir dėl apsisaugojimo ligų, kiekvienas gydytojas velina **Solo Rye**

Riebus
Skanus
Szvelnus
Labai yra tinkanti arielk. dėl šeimynų.

IMKIT BUTELI NAMO SZENDIE
STRAUS BROS. CO.
Iszdirbejai Chicago
T. Padlackis, lietuvis agentas

J. W. ZACHAREWICZ,
Notary Public, Real Estate ir Insurance.
Examinavoju Abstrictus, ir atlieku kitus visus reikalus Notariuszo pigiai ir atsakancziai. Visą savo darbą gvarantuoju. Eikit pas lietuvį o ne pas svetimtautį.
917-33rd St.
Tel. Yards 5423.

K. STULGA
Užlaiko visokį tavorą kaip Batus czeverykus ir kitokius vsriszkus puikius drabužius. Meldžiu nepamirszkit mano krautuvės, o busite meilingai priimti.
4513 So. Wood St., Chicago,

PONI ONA MILLER
(Pagal vyro Jankauskienė)
SENIAUSIA LIETUVISKA AKUSERKA CHICAGO.
Dabar gyvena, 107 Canalport ave. prieszai Ruble St.
Telephonas Canal 3619.

J. P. WILKOWSKI — 1838 N. Monticello Av.
F. WILKOWSKI — 125 W. Berlin
Phone 281 Irwing Park
WILKOWSKI BROS.
Murininkai
Visokias informacijas ant kiekvieno darbo sutelkia dykai.
Ofisas 1838 N Monticello Ave.
CHICAGO

JURGIS PALIJANSKAS
Vienatinis Lietuviškas kalvis, kausto arklius geriause už visus kitus kalvius Chicago. Kas nori idant arklys gerai butų pakaustytas tegul nusi duoda prie Jurgio Palijansko,
3421 S. Center Ave.
kampas 34-th St.
TELEPHONE YARDS 1327.

V. PALIUKAITIS
LIETUVYS KARPENDERIS.
Praneszu visiems lietuviams kad asz taisau visokius namus be skirtumo, popleruoju, maliavoju ir visą darbą atlieku kogeriausiai ir pigiausiai. Meldžiu su reikalais kreiptis pas mane po antr.
3229 Auburn Ave., Kertė 33 Pl.

Telephone Canal 285
KAZ. KATUTIS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Persamdo kereczius ant pagrabų, veselijų ir tt.
166 W. 18th St. Chicago, Ill.

Phone Yards 709
JUOZAPAS LESZCZINSKIS
APTIEKORIUS
Užlaiko naminias ir užrubežinias gyduoles, ir receptus išpildo kežną valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduokit pas jį, o busite užganėdinti. siunciam gyduoles in kitus miestus
3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.

P. STEFANAITIS
Lietuviškas pardavėjas No. 117

PAUL PILKIS
Lietuviszkas pardavėjas No. 33

ANNA MILLUS
Lietuviszka pardavėja No. 114

Subatoj, 4 Gruodzio
ir per visą kitą savaitę męs duosim
Dubeltavas Markes DYKAI
su kiekvienu 10 c. pirkiniu ir aukszcziau. Pilna knygutė L. Klein markių verta $3 kožnam skyriui mųsų sztore. Czėdykit jais už kurias galėsit pirkt Kalėdų Dovanas. Jos taip yra geros kaip pinigas.

Moteru ir merginu puikus Kotai.
Moterų ir merginų puikųs ilgi kotai juodos ir kitokios spalvos, kurie turi pilnai 54 colius ilgio padirbti isz Kersey, Meltons ir kitokios materijos, pagal naujausią madą, su puikum pamuszalu, puikiai padabinti, kurie yra pilnai verti $18.00 parduodam tiktai po..... **$10.00**

Moterims ir merginoms puikųs kotai, padirbti isz puikios materijos, juodos ir kitokios spalvos, su puikum satininiu pamuszalu, drutai padirbti, pilnai 54 colių ilgio, kurių turim didelę daugybę isz ko pasirinkti, pilnai verti $25.00 dabar tiktai po..... **$15.00**

Ant lovu uždangalai.
Nupirkom 1000 uždangalų ant lovų kuriuos parduosim už žemą kainą.
Puikųs uždangalai ant lovų, verti 75c. ir $1.00tiktai po.... **60c**
Puikųs uždangalai verti $1.25 ir $1.50 szitam iszpardavime tiktai po..... **90c**
Balti ir kolioravi uždangalai, verti $1.50 ir $2.00 po **$1.25**
Lovų uždangalai verti $2 ir $3.00 dabar tiktai..... **$1.75**
Uždangalai verti $5 dabar po $3 verti $6 po $3.50 verti $7 po $4 50.

L. KLEIN
HALSTED & 14TH STS.

CHOPIN
Klauskit Chopen 10c. cigarų, nes padirbti iš geriausio tabako.
JOS. BARTKOWIAK
Iszdirbėjas
4934 So. Paulina St. Chicago
Phone Yards 4154.

R. S. Ivaszkevicze
Pirmutinis lietuviszkas iszdirbėjas visokiu mineraliszku gėrymų, kaipo:
GINGER ALE, PAPSO, SALSERIO IR OBUOLINES SAIDES.
1645 W. 46th. St. Arti Ashland Ave
CHICAGO, ILL.

NAUJAS GYVASTES BITTER TONIC
TOTONOL
Geriausias gerymas nuo visokių ligų kaip tai: dėl Dispepsijos, Negromuliavimo, Konstipacijos, Biliausness ir t.t.
TOTONOL DRUG CO.
22 nd ir Sacramento Ave. Chicago, Ill.

PIRMOS KLIASOS
MUZIKANTAS.
Grajinu ant piknikų, vestuvių, balių ir t.t. Ir da-gi esu geriauslas barberis ir savininkas didelio saliuno. Kuris pas mane atsilankis, tas busužganėdintas.
W. M. Karbowski,
14th and Jeffres ave., Grant Works, Ill

Lietuviškas Saliunas
P. JAUKSZCZIO
Oi vyreli alus, o stiklai milžiniszki, geriausias vynas dektinė ruginė o cigarai tai net isz paczios turkijos kaip rukai tai net dumai kvepia.
2334 SO. LEAVITT ST.
kertė 23rd Pl. Phone Canal 1924

George J. McFadden
ATTORNEY AT LAW,
1400 Title and Trust Bldg.
100 Washington St.
Telephone Central 5076. Chicago.

PRANEŠIMAS!
Praneszu visiems savo draugams ir pažįstamiems, o podraug visiems lietuviams ant Bridgeporto ir apielinkėj, kad atidariau naują kriaucziszką szapą, kur siuvu ant orderio visokius vyriszkus drabužius pagal naujausią madą, taipgi czystinu, prosinu, kvarbuoju ir taisau vyriszkas ir moteriszkas drapanas. Jaigu katram isz gerbiamų tautieczių prireiktų kokio nors drabužio, meldžiu atsilankyti pas mane, o asz pasistengsiu kiekvieną visame užganėdinti.
ANT. RUZGAILA,
948—33-rd St. CHICAGO, ILL.

KUR VAŽIUOJI SIMAI? PAS
JURGI ARTISZAUSKA
Nes jisai užlaiko szaltą alutį geriausią degtinę, o cigarai vaikine, tai net isz pat Kauno.
J. ARTISZAUSKAS,
3258 S. Halsted St. Chicago.

White Eagle Brewing Company
Vienatinis Lenkiškas Bravoras
KONTROLIUOJAMAS LENKIŠKAIS SALIUNISTAIS
1703-1715 SO. ASHLAND AVE., Netoli 18tos gat.
White Eagle Bravoras išdirba taip gerą alų, kaip kokis nors seniausias bravoras pasaulyj. Kiekvienas lenkas arba lietuvis norėdamas uždėti saliuną, tegul pirmiausia atsišaukia prie White Eagle Bravoro, o persitikrįs. kad patarnavymas yra širdingas ir patarimai teisingi. Perdėtiniai White Eagle Bravoro apreiške visuomenei, kad tame Bravore galima gauti alus bačkose tam tičia virytas ir tam tičia pataisytas su visokiais budais pagerinančiais sveikatą, sudrutina nusilpusius, pagelbsti vidurlamą sumalt. Tas alus yra žinomas po vardu
"WHITE EAGLE SPECIAL BREW."
VISADA REIKALAUKIT TO ALAUS.
Su pagarba
L. RUTKOWSKI, Prez. — J. A. PELKA, Sekr.
S. WLEKLINSKI, Vice-prez. — S. BELINSKI, Kasierius.
DIREKTORIAI:
J. F. BALCER, B. L. MACIEJEWSKI, P. NIEDZWIECKI, H. NOWAK, J. CICHOCKI, FR. GORZYNSKI, J. KOLBUSZ.

LIETUVIAI ISZDIRBEJAI
Geriausių Havanos ir Domestic Cigarų
WHITE ROSE CLUB
SABOTSKIS ir LETUKAS
4614 So. Wood St. Chicago, Ill.

THE FALCON CIGAR FACT.
Po vardu SAKALAS Cigaru Fabrikas
J. A. NUTAUC SAV.
— iszdirba geriausius —
HAVANOS CIGARUS
1601 W. 47th St. CHICAGO.
Tel. Yards 1735.

The Star Cigar Mfg. Co.
F. KRISZCZIOKAITIS
Pirmutinis Cigarų dirbėjas ir pardavėjas Chicago ir apielinkėj. Parduoda lietuviszkus cigarus Vytauto ir Gedimino.
298 E. 14th St. Chicago Heights, Ill.

GERIAUSIAS HOTELIS
ANT BRIDGEPORTO.
Jaigu esi nuliudęs tai ateik pas
RUIGI IR LIEKI
O tai męs tamsta palinksminsime, nes męs turime geriausią degtinę, o cigarai yra importuoti net isz paczios Havanos, męs turime didelę Halę kaip dėl mitingų ar Veseilių Su pagarba,
RUIGIS ir LIEKIS.
3301 So. Morgan St. Chicago.

JONAS MAŽEIKO
Pirmiauslas agentas ir notarijuszas dėl visokių reikalų ir rodos davėjas visose provose. Męs iszprovojem kogeriausia arba greitai sutaikom. Kas norėtumėt pirkt namus arba farma, tai męs paskolinam pinigus pigiause
JONAS MAŽEIKO
130 Canalport Av., Tel. Canal 683

Matomas Suraszas — Matomas sudėjimas
Viskas matoma
Wales Matoma Sudėjimo ir suraszo Maszina
THE ADDER MACHINE CO.
Wilkes-Barre, :: Pennsylvania.
SAXE & HOGLE, WESTERN DISTRIBUTORS
161 State St., Chicago. Phone Randolph 2644

DR. A. L. GRAICZUNAS
Pasekmingai gydau visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptingų. Atsišaukiantiems iš kitur suteikiu sąžiningus patarimus per laiškus.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas Yards 3162.

Sam. Botkowsk
3635 So. Halsted St.
ŠVENČIU APSKELBIMAS
Pirkite laikrodėlius, deimentus ir visokius auksinius daiktus pas seną žinomą jubilierių, kuris laiko savo krautuvę ant So. Halsted gatvės per 23 metus. Mes perkam tiesiok iš dirbtuvių ir pats dirbam, delto parduodam pigiau kaip kiti. Tavorus gvarantuojam; jei netiks sugrąžįsim pinigus. epamirsk adreso:
SAM BOTKOWSKY, 3635 S. Halsted St, Antros durys nuo Wartelskio 51

Skaitykit "Kataliką".